

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ (МДС)

Виходить з 8 грудня
1939 року

№ 48 (4127).

СУБОТА

17

ЛИСТОПАДА
1990 р.

Ціна 8 коп.

У МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СТУДЕНТІВ МИ ХОЧЕМО НАГАДАТИ, ЩО В КІРОВОГРАДІ СЬОГОДНІ ІХ ВЧИТЬСЯ ІЗ ДЕСЯТКІВ КРАЇН СВІТУ. В ОДНОМУ КІСМІ, СКАЖІМО, БЛИЗЬКО 200 ІЗ 40 КРАЇН — МОНГОЛІЇ, ІНДІЇ, АНГОЛІ, ЕФІОПІЇ, ЛАОСУ, КАМБОДЖІ, ЙОРДАНИЇ. БІСВАЄ ПАРИМАЛ ЧАНДРА З НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ БАНГЛАДЕШ ЗАКІНЧИВ ЦЕЙ ВУЗ МИНУЛОГО РОКУ З ВІДЗНАКОЮ І НИНІ ВІН СТАЖЕР-АСПІРАНТ. СВОЮ ДИСЕРТАЦІЙНУ ПРАЦЮ ГОТУЄ ПІД НАУКОВИМ КЕРІВНИЦТВОМ ПРОФЕСОРА В. Ю. КОМАРНІСТОВА.

ЗІ СВЯТОМ!

ФОТО В. ГРИБА.

«Передчуття» Петра збулось

От ми й дочекалися першої книжки свого колеги, поета Бугогардівської паланки (він дуже любив Історію України) Петра Селецького. Щойно у видавництві «Радянський письменник» мало не букіністичним тиражем побачив світ «Трилисник» — повітний дебют трьох молодих газетарів. Такі видання влучно окреслили «братськими могилами». Але одне ім'я із трьох добре відоме і за межами Кіровоградщини. Петро Селецький друкував свої поезії у поважних часописах «Жоантен» (нині «Дзвін»), «Україна», «Дніпро», альманах «Вітрила» та «Поезія», у колективних збірниках тощо. У їхніх віршах так багато життєвого, так багато вишуканості, так багато вишуканості душі, так багато вишуканості душі — сказав би в анотації. Ми не будемо говорити про досконалість і неповторність віршів свого колеги. Гадаємо, вони цього не потребують, а про «Передчуття» поета (так він

назвав свою збірку) ви дізнаєтеся з його творів. А ми ще раз вітаємо Петра, бажаємо прихильної, шедрої Музи і могої лита. Як кажуть у нас на Україні: дай Боже, аби не остання!

«Молодокомуніста».

Пісня для лауреата

Як ми вже повідомляли, режисер кіностудії імені О. Довженка Анатолій Вишневський, театр-студія «Етап» СПТУ № 9 (режисер Ю. Жеребцов), хореографічний ансамбль «Радість» (ВО «Радій») стали лауреатами обласної номінальної премії імені Ю. Яновського у 1990 році. Диплом лауреата і пам'ятний знак обласної номінальної організації вручено також обласній бібліотеці для юнацтва імені О. Бойченка. Це перша подібна нагорода, яку вона отримала («і, сподіваюсь, не остання» — сказала директор В. М. Дигало, приймаючи нагороду від завідувача відділом ідеології і культури обкому ЛКСМУ (МДС) А. Стояна). Наша газета приєднується до всіх привітань, які лунали на адресу лауреатів.

Треба зазначити, що урочистість проходила дуже скромно, так би мовити, «у робочому порядку». Але виступ учасників СШ № 34 Ольги Хрипивої і Лізи Покрови приємно схвилював. Ліза під власний супровід гітари подарувала бібліотекаркам пісню про жіночку, а заступник начальника обласного відділу культури Н. О. Галицький побажав, щоб такі подарунки чарівним жінкам бібліотеки дарували чоловіки.

Наш кор.

Дорога до храму

Храм рідної природи. П'ятилітні діти на нас навіть через живилис. Саме любов до природи, віра в її всемогутні сили присутні на персональній виставці самодіяльного художника з Добровеличківки Віктора Юрійовича Вієвського, яка відкрилася у кировоградському кінотеатрі «Комсомолец».

Ті почуття, які охоплюють глядача, не передає словами. Живопис лікаря за фахом В. Ю. Вієвського лікує нашу душу краще, ніж найновіші ліки.

В. ГРИШИН.

Новгородівська птахофабрика мало чим відрізняється від інших її подібних, але працюють тут працівники пташники. Тільки минулого року продано державі понад 15 мільйонів штук яєць, собівартість яких склала 67 карбованців 42 копійки за одну тисячу при плані 70 карбованців 25 копійки. Птахофабрика одержала 43 тисяч карбованців чистого прибутку.

Слюсар-оператор Леонід РАДЧЕНКО левен, що головно, від чого залежать їхні успіхи, — це сталі корми, старанний догляд за птицею, підтримання відповідного санітарного стану у пташнику, сумлінність у роботі.

Фото В. ГРИВА.

«КамАЗами» по... радіацію?

Що не кажуть, а подорожі «автостопом» професійно збагачують нашого брата-журналіста, дарують несподівані теми. Мандруючи в такий спосіб із батьківського села до Кіровограда, від «шоферів-дальнобійників» почуєш і свіжі новини, і думку народу про важливі події. Поговориш із чоловіком про непросте життя-буття і... Дивись, йому і тобі на душі трохи розвидниться. Так і дорогу непомітно здолаєш.

Недавня поїздка приголомшила. Не стільки вона сама, як розповідь водіїв «КамАЗа» з міста Олександрії. Хлопці поверталися майже з-під Чорнобиля, з Народицького району. Цілий тиждень допомагали... перевозити із поля на завод цукрові буряки... Спершу навіть не вірилося, що таке сьогодні може бути. Здоровим глуздом не збагнути, чому потужні вантажівки (і не одну) відправляють за сотні кілометрів у іншу область перевозити цукросировину на забрудненій радіацією території. Душа, їсти мушкетерський цукор оті керівники, що дали команду його виробляти на удобрених радіонуклідами полях? Ніколи! Допоки існує наша рідна злочинна і атилюдська адміністративно-командна система, доти й будуть на світі і понівечені землі прасов'ян випробуватися на міцність радіацією українські гени.

Розмовляємо отак. Кабіну пересмикує взад-вперед на вибоїх, і молодих хлопців «заносить» на неспокійні жарті. Мовляв, рідні дороги трохи витрусять клятої радіації.

— Виїхали за Київ, то голови відразу перестали боліти, — кажуть обоє. — Бачили там місце, де по 600 мікрорентгенів «світить».

Найбільше мої супутники були здивовані кількістю людей, які й досі живуть на «брудній» території; там багато молоді і дітей. Переселяються люди й самі не помічають — ходять чутки про збільшення пільг. Тільки здоров'я за «гробові» не купиш...

Думаете, цього «КамАЗа» хто заміряв на радіоактивне випромінювання, чи проводив дезактивацію? А може, це зроблять в Олександрії? Напевне забули, що й досі живете в епоху економіки абсурду, коли людей посилають возити радіацію для нашого «солодкого» столу, а чиста продукція гине в степу...

Хто благословляє на такі рішення? Сподіваємось, нашому кореспонденту вдасться відповісти на запитання.

Т. МИХАЙЛЕВИЧ.

СТВОРЕНА НОВА СПІЛКА

Установчі збори Співки самодіяльних художників та майстрів декоративно-прикладного мистецтва Кіровоградської області відбулися в обласному науково-методичному центрі народної творчості і культурно-освітньої роботи.

Основним завданням нової громадської організації є об'єднання кращих народних умільців, сприяння розвитку та пропаганді народного мистецтва та традиційних ремесел.

Головою Співки обраний О. Босий.

Наш кор.

АНОНС!

АНОНС!

АНОНС!

Сьогодні, шановні читачі, започатковуємо нову рубрику — «Довкола світу». Хочемо втамувати «інформаційний голод» на сторінках вашого улюбленого видання. Якщо передплатили тільки «Молодий комуніст», то не помилились тим паче. Час нині такий, що просто неможливо переглядати щодня чисельну і різноманітну пресу, аби знайти якусь поживу для душі. На великій матеріалі не вистачає часу, а справжню гарну подачу інформації — прочитає кожен. Нова рубрика допоможе бути в курсі багатьох подій. Вибиратимемо, на наш погляд, найцікавіші. Оцінювати вам, дорогі читачі.

Україна подала офіційну заяву про надання їй статусу спостерігача на паризькій зустрічі керівників держав і урядів країн-учасниць. Нагадаємо, що в Європі 19—21 листопада ц. р. а також на наступних зустрічах. Такий дипломатичний крок — наслідок того, що Москва не підтримує зусиль Києва про надання Україні статусу на паризькій зустрічі у верхах.

У Тернополі на території військової частини відновлено демонтований недавно пам'ятник Леніну, який раніше височів у центрі на площі Свободи.

Редакція газети «Петроградський комсомолец» оголосила голодовку. Причина — небажання газети бути органом обічного комсомолу.

Український фонд культури спільно з Українським відділенням кінофону, Товариством культурних зв'язів з українцями за кордоном та київським центром соціально-культурних програм «Статус», за участю зарубіжних фірм проведуть у Києві в січні 1991 року конкурс «Українська краса-91».

Лідер Бразильської компартії Р. Фрейре закликав до рішучого оновлення партії, відмови від таких догм марксизму-ленінізму, як диктатура пролетаріату, демократичний централізм і жорстке планування економіки. Партія хоче змінити назву і відмовитися від традиційної символіки — серпа і молота.

У Солікамському виявлено 13 вагонів з радіоактивним цукром, які перебували на адресі Солікамського і Березниківського торговельно-промислових підприємств з Кожанського цукрозаводу Київської області. В 10 вагонах радіація перевищує фонову в 70 разів, в трьох — в 30 разів.

У Бухарі заарештовано групу осіб, що намагалися знищити пам'ятник Леніну. Заримані виявилися членами КПРС.

Майже 2,5 мільйона кубинських трудящих взяли участь у традиційному недільному шестві по вулицях Гавани на честь Великої Жовтневої соціалістичної революції.

За матеріалами преси підготував В. ТАРАСЕНКО.

ПУСТЕЛЯ, ЗЕЛЕНА ВІД ДОЛАРІВ

Бабусине прізвище було Чайка, дідусеве — Бондаренко. Вони виїхали з Кіровограда до Америки: дід-музикант шукав там можливостей для творчого розвитку. Матері тоді було три роки. І ось нарешті син із дружиною, уже пенсіонер, прибув на Україну, батьківщину предків. Стояв і молився на тому місці, неподалік міського саду, де колись була хатина рідних... До того писав листи в Кіровоградський краєзнавчий музей із проханням знайти родичів, а тепер ось уже ходив до них у гості...

Така передісторія появи у наших краях містера Дональда Джека Лондона і його дружини Доріс зі США. Вони гостювали тут у директора музею «Хутір Надія» М. В. Хомандюка, який допомагав у пошуках родичів. Микола Васильович представив гості учасникам зустрічі в бібліотеці імені Крупської. Поговорили з прибулими прийшли члени клубу «Перевесло», представники Руху, депутати, журналісти, бібліотекарі і ті, хто почує про майбутню зустріч од знайомих. Завдяки старанням перекладача В. М. Бабича з педінституту утруднене у спілкуванні не було.

— Що ви, містере Лондон, знаєте про Україну й Рух?

— Високі думки про Рух. 10 років я намагався потрапити в Кіровоград і нічого не виходило, а Рух допоміг.

— Чи одне й те ж для вас Україна і Радянський Союз?

— Чим довше я тут, тим більше помічаю різницю.

— Плинято Декларацію про незалежність України. Як в Америці до цього ставляться?

— Важко зараз сказати. Але гадаю, що люди, з котрими зустрінувся вдома, знають про цю різницю.

— Чи вірите ви в бога? Якщо так, то до якої конфесії належите?

— Як католик, Доріс — баптистка.

— Чи є містер членом якоїсь партії?

— Я демократ. Демократична партія — для бідніших, республіканська — для багатших. Я балотувався до муніципалітету, але не мав досить грошей на виборчу кампанію.

— Чому вибрали демократичну партію, а не комуністичну?

— Вона впливовіша. Все менше людей у нас підтримують комуністи.

— Як ви гадаєте, що треба для поліпшення нашої економіки?

— Зарубіжні капіталовкладення, спільна власність.

— Чи у США теж одна партія нападає на іншу, як у нас?

— Буває. Це називається «кидання бруду».

— Як в Америці із правами жінок?

— Іде боротьба за рівну з чоловіками оплату праці. Жінки домагаються права на аборт, проти чого виступають в основному католики.

— Де ви любите відпочивати?

— Були на Багамських островах, у Англії, Франції, Італії, у вас. Найбільше подобається Англія й Україна. Люблю їздити і в нашу каліфорнійську пустелю. Моя мати хворіє на артрит, і там їй легше.

— У нашому ув'язнені пустелі — це щось мертве і страшне...

— Ні, наша пустеля зелена. Вона зелена від доларів. Там живуть, зокрема, колишній президент Дж. Форд, відомий артист Френк Сінатра.

— Як вам з дружиною було виховувати ваших 7 дітей і 22 внуків в умовах капіталізму?

— Проблеми з дітьми ніяк не були пов'язані з капіталізмом.

— Що б ви сказали, аби вдома прокинулися і побачили в себе магазин, схожий на наш?

— Я б обурився і звернувся в Рух!

— Ваші улюблені твори мистецтва, зокрема музики, літератури?

— Люблю кіно, кантрі-музику. Маю бібліотеку з художніми біографіями великих людей, книги з історії. Подобається Джон Стейнбек. А найулюбленіший письменник, звичайно, Джек Лондон.

Як ви помітили, майже все крутилося докола політики, і наведені тут діалоги зайняли лише дві третини бесіди, а решта часу пішла на варіації запитань «Чи може українська діаспора в США нам допомогти і як?».

Ті, хто цим цікавився, іноді перетворювали питання майже в промови і вже готові були вступити в дискусію між собою, викладаючи свої погляди на поточний момент. Гість відповів коротко: «Діаспора готова допомогти, ви тільки дайте інформацію, де наші підприємці зможуть мати прибуток». Радив будувати в Кіровограді невеликі приватні

готелі, де б могли зупинятися туристи й давати доходи місту.

А я слухала дотепного й приязного містера Лондона і думала про роман його тезка і улюбленця «Місячна долина», який щойно прочитала. Джек Лондон-письменник описував ту ж Каліфорнію, де живе Джек Лондон — наш новий знайомий, тільки Каліфорнію 100-річної давності. Я згадувала, як героїня роману збирала для їжі морські ракушки, коли чоловік не одержував зарплати через страйк, і бідоласні власники пекарень, м'ясних, овочевих та інших крамниць мусили перебратися в інше місце, бо нікому було продавати товар і він пропадав. І порівнювала, як через 100 років на протилежному від Каліфорнії боці земної кулі раділа, що назбирала торбу грибів і на них хоч день могла прожити, не витрачаючи купонів у заборонених магазинах, де нічого продавати.

Я згадувала, як фермери з роману 100 років тому обертали вручну кожний помідор папером, щоб кузка не поїла. Обсаджували градики квітами, і покупці готові були вдвоє дорожче платити за овочі з красивого городу, хоча поруч на незавітчаному рослі такі ж самі... І ні в якій діаспорі ті хазяї! помічати не просили. А ми сьогодні на своїх найліпших у світі чорноземних маємо зелену від радіації бур'яну пустелю. Наші зігнуті в три погібель пенсіонери з покрученими руками і згаслими очима змушені збирати пляшки по урнах і здавати, бо як проживеш на 50 крб. у місяць (склотара зі смітників, звісно, не окупуюється) і слухають докори у відсутності національної самосвідомості. А їхні ровесники з Каліфорнії зберігають непенсійний вигляд і можуть дозволити собі шукати за океаном своє національне коріння. І це не якісь надзвичайні багаті з фантастичними спадщиною і маєтками, а, як я зрозуміла, люди, яких в Америці багато: містер Лондон займався рекламою в газовій компанії, а місис Лондон працювала в телефонній. Дай бог їм і далі так, а де наші місячні доходи?

Містер Лондон збирався по приїзду додому запропонувати свої враження про перебування на Україні газеті «Лос-Анджелес таймс». Якщо редакцію газети вони зацікавлять, то, гадаю, викликані зустріччю в Кіровограді думки автора цієї статті будуть зовсім інші, ніж у автора цієї статті в інший світ...

Н. ДАНИЛЕНКО.

МОЖЕМО Й ВІДКЛИКАТИ!

Шановні народні депутати України! До Вас звертається молоді кировоградського ВО «Радій» з вимогами, зміст яких полягає ось у чому:

1. У цій складній для українського народу ситуації, коли ринкові відносини у нашому суспільстві неминучі, дуже потрібен пакет законодавчих актів по соціальному захисту малозабезпечених верств населення, до яких відносяться і молоді. Ринкова економіка призведе до скорочення робочих місць, тому виникає питання: хто, де і за які кошти буде перевечатих тих, хто залишиться без роботи, хто займатиметься їх працевлаштуванням? Адаже молоді працівники будуть першими претендентами на звільнення.

2. Ми занепокоєні тим, що при роздержавленні економіки, приватизації підприємств їх зможуть придбати

ті, хто має багато грошей. Хто ці люди? Сучасні мільйонери, ділки тіньової економіки, мафія? Як захистити в такому разі простий народ?

3. Нас дуже хвилює те, що деякі народні депутати, галузяючи біля мікрофону, рвучись до влади, забули про свої програмні обіцянки виборцям. Бо як можна розуміти заяву представників Народної ради, що вони не несуть відповідальності за відношення в республіці. Мабуть, саме тому народний депутат В. І. Шишкін, звітуючи перед нами, виборцями, мало сказав, як він виконує передвиборну програму, але звинувачував оту групу 239. А на запитання як до заступника голови комісії Верховної Ради з питань законодавства, чи є юридична обгрунтованість економічної самостійності України, сказав, що, на жаль, ще нема.

Шановні народні депутати!

У цю складну годину для українського народу ми виділяємо від вас об'єднані свої зусилля і, користуючись своїми гарантувати соціальний захист малозабезпеченим верствам населення, — згідно величній часу.

Якщо наші вимоги не будуть враховані, ми залишаємо за собою право на підставі Закону про вибори, відборців, без поважних причин бувають відсутні при голосуванні, блокуючи при цьому роботу парламенту.

Комсомольський актив та молоді підприємства: Кондибор, Осадчий, Канцедаль, Давидяк, Дулова, Настоящий, Козюхін, Тишич, Курганська, Старшинов, Олійник.

В. М.

ЗАЯВА

ДЕЛЕГАТИВ ОБЛАСНОЇ УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Дана конференція відбувається в нелегкий для нашої республіки, області час, коли подальший розвиток суспільства неможливий без самовизначення позиції кожним його громадянином. Політичні зміни, що відбуваються в суспільстві, впливають і на життєдіяльність учнів, в середовищі яких мають місце всі тенденції суспільного життя дорослих.

Поява нових політичних сил супроводжується їх намаганням завоювати учнівську молодь на свій бік, схиленим їй до нових політизованих молодіжних організацій, виступаючих альтернативою ЛКСМУ (МДС).

У результаті падіння політичного впливу комсомолу на учнівську молодь, втрати зацікавленості самої школи до комсомольських організацій учнів сьогодні виникає тенденція виведення шкільних комітетів комсомолу за їх межі.

Ми не схвалюємо розпочатий в області, зокрема, у Світловодську, в деяких школах Олександрії процес розмежування школи та комсомолу у вигляді категоричних вимог виведення цієї організації із навчального закладу, а також дії деяких педагогічних колективів, які створюють режим максимального сприяння, а інколи є ініціаторами цього процесу, повністю відкидаючи ідеї соціального захисту підлітків.

Деїдеологізацію школи ми розуміємо так:

- недопустимість впливу будь-яких ідеологій на зміст освіти і навчальний процес;
- можливість існування, в тому числі комсомолу школи за умови неутручання їх у навчальний процес.

Вирішувати це питання мають самі учнівські колективи і ради шкіл.

Більшість делегатів вірить у можливість відродження авторитету комсомолу серед молоді і пов'язує своє майбутнє із членством в комсомолі.

В області на сьогоднішній день немає інших реальних сил, крім комсомолу, які б у тій чи іншій мірі займалися і вирішували соціально-економічні проблеми молоді, в тому числі учнівської.

Делегати конференції розділяють позицію ОК ЛКСМУ (МДС), який стоїть на засадах рівноправного розвитку та діяльності всіх молодіжних та дитячих організацій, які функціонують на законній основі, їх співпраці із системою народної освіти на базі навчального закладу чи поза ним.

Учні-комсомольці, перебуваючи в ЛКСМУ (МДС) — молодіжній організації соціалістичного вибору, в центр своєї роботи ставлять: захист соціальних інтересів учнів, всебічний розвиток особистості, підвищення загального рівня культури школярів (правових, політичних знань), участь у вирішенні економічних і екологічних проблем, благодійну діяльність, відродження національної школи.

Вважаємо за необхідне консолідувати зусилля з тими організаціями, які готові бути союзниками комсомолу з цих питань.

Співпраця з педагогічними колективами, участь у роботі рад навчальних закладів, самодіяльність учнівської організації — необхідні умови реалізації намірів, гарантом яких повинні виступати комітети комсомолу всіх рівнів, органи освіти, всі ті, хто підтримує ідею створення нової демократичної та гуманістичної школи.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ДЕПУТАТИВ ОБЛАСНОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТИВ

Шановні товариші!

Обласна конференція учнівської молоді гостро обговорювала питання про роботу різних організацій дітей та юнацтва. Делегати конференції не схвалюють розпочатий в області, зокрема, у Світловодську та деяких школах Олександрії та Кіровограді процес розмежування школи та комсомолу у вигляді категоричних вимог виведення цієї організації з навчального закладу і виступають за надання права кожній комсомольській організації, раді школи самостійно вирішувати питання про вихід комсомолу за рамки школи.

Приймаючи до уваги всю актуальність проблем учнівської молоді і враховуючи думку делегатів конференції, звертаємо до Вас із проханням підтримати нашу позицію в питанні деїдеологізації школи, а саме — можливість існування або співіснування громадсько-політичних організацій в школі при умові їх неутручання в навчальний процес і надання права учнівським колективам самостійно вирішувати, де кожна громадська організація повинна працювати.

Ми звертаємось до Рад народних депутатів різних рівнів із проханням не приймати будь-яких рішень, які в тій чи іншій формі регламентують внутрішнє життя навчальних закладів і проявити толерантність до молодіжних та дитячих організацій, сприяти їхній діяльності спільно з педагогічними колективами.

Учасники обласної учнівської конференції ще раз підтверджують, що

шкільні проблеми потребують сьогодні конкретного вирішення як з боку самих учнів, так і Рад народних депутатів різних рівнів. Щоб суспільство могло найбільш повно реалізувати свої можливості, воно має допомогти молодій людині знайти себе. Ми звертаємося до Вас із проханням вирішити наступні питання:

— підтримати розпочатий процес створення учнівських підприємств на кооперативній основі, створити необхідні умови для їхньої економічної діяльності;

— надавати учнівським госпрозрахунковим об'єднанням пільги у виділенні кредитів, забезпеченні сировиною, матеріалами, необхідним обладнанням;

— розробити і прийняти обласну програму пошуку та підтримки талановитих дітей;

— вирішити питання зниження цін на квитки для відвідування культурно-освітніх і театро-видовищних закладів, а також спортивно-оздоровчих комплексів.

Ми, делегати обласної учнівської конференції, хочемо бути активними учасниками перебудови, зробити свій внесок у перетворення в нашої країні і надіємося, що сприяння у вирішенні наших пропозицій допоможе зробити конкретний крок у цьому напрямку.

Якщо забути про молоді, то сьогоднішні проблеми можуть стати завтрашніми катастрофами.

ДЕЛЕГАТИ ОБЛАСНОЇ
УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

РЕЗОНАНС

У газеті «МК» за 7 листопада була надрукована стаття «Нам нікуди йти!» про обласну учнівську конференцію, яка розглядала питання про відношення до деїдеологізації школи.

Я вважаю, що кореспондент С. Бондар односторонньо, з деякими перекопаннями висвітлює роботу самої конференції і думки виступаючих.

Це сталося, думаю, тому, що кореспондент брала участь у роботі тільки одного дискусійного центру, а не післяобідньому пленарному засіданні, коли лунала думка самих учнів-комсомольців, депутатів обласної Ради народних депутатів. Цуканова М. М., представник народної освіти, коли приймалося звернення до депутатів обласної Ради та заява делегатів конференції, була відсутня. Тому я змушена

ще раз повернутися до ставлення ОК ЛКСМУ (МДС) до деполітизації навчальних закладів.

Політизація всього нашого життя знайшла відображення і серед молодих людей, в тому числі учнівської молоді. Поява нових політичних сил супроводжується їх намаганням завоювати учнівську молодь на свій бік, схиленим їм до нових політизованих молодіжних організацій.

Обком комсомолу ні в якому разі не за монополістичний вплив на учнівську молодь. Ми — за реальне існування і співіснування різних молодіжних і дитячих організацій, але які функціонують на законній основі, не роблять школу місцем для політичної боротьби і не втручаються в навчальний процес і внутрішні справи навчальних закладів. Але ми проти категоричних вимог ви-

ведення комсомольських організацій із стін школи, без урахування думки самих учнів.

Ми проти єдиних рецептів, циркулярів для всіх навчальних закладів і вважаємо, що кожен учнівський колектив, рада школи повинні самостійно вирішувати, де і яка суспільна організація повинна працювати на сьогоднішній день. Тому думка кореспондента, що секретар обкому Л. Егельська «кохарактеризувала намагання деполітизувати школу, вивести з її стін комсомол як антидемократичне, антигуманне і навіть реакційне» не відповідає дійсності.

І ще одне: на конференції прийняті 2 документи, із змісту яких видно, що наші учні дуже добре бачать, куди йти і з ким йти.

Л. ЕГЕЛЬСЬКА,
секретар ОК ЛКСМУ
(МДС).

ПРОГРАМА

(ОСНОВНІ ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ)

газети обласної організації ЛКСМУ (МДС) «Молодий комунар»

Газета «Молодий комунар» — інформаційно-публіцистичний тижневик обласної організації ЛКСМУ (МДС). Неруючись Законом СРСР «Про пресу та інші засоби масової інформації» та редакційним статутом, «Молодий комунар» розповсюджує об'єктивну інформацію про життя області, республіки, Радянського Союзу і зарубіжних країн, аналізує явища і процеси в молодіжному середовищі, ЛКСМУ (МДС).

Головні завдання газети в тому, щоб сприяти:

- пропаганді і реалізації Програми ЛКСМУ (МДС);
- захисту прав юнаків та дівчат в усіх сферах громадського та суспільного життя;
- самореалізації та всебічному розвитку молодого людини, активній участі у громадському житті для побудови Української суверенної демократичної держави;

- утвердженню в суспільній свідомості загальнолюдських цінностей, ідей миру, демократії, економічного і культурного прогресу, свободи, солідарності, гуманізму, справедливості, національної згоди;

- побудові громадянського суспільства, в якому всі громадяни рівні перед Законом і в якому не тільки особистість відповідає перед суспільством, але і суспільство перед особистістю, а держава перед громадянином;

- ненасильницькому суперництву різних політичних сил;

- забезпеченню гарантій у виборі форм здобуття освіти, створенню умов для інтелектуального розвитку молоді людини;

- відродженню українського села, його пріоритету

при розробці державних соціально-економічних і культурних програм;

- формуванню у молоді високої громадянськості та патріотизму, готовності до захисту Батьківщини;

- протидії здійсненню на Україні екологічно шкідливих проектів, запровадженню кваліфікованої незалежності економічної експертизи;

- відродженню і розвитку культури і мови, народних свят, традицій, обрядів, промислів, усього, що визначає національну самобутність народів України;

- відновленню справжньої, достовірної історії України;

- пропаганді здорового способу життя.

Програма схвалена бюро ОК ЛКСМУ (МДС) 31 жовтня 1990 р. і рекомендована для затвердження пленумом ОК ЛКСМУ (МДС).

ПРОЕКТ

Про що сурмлять георгіївські труби

Где друзья минувших лет,

Где гусары
коренные...!

Таким ностальгічним акордом починає «Пісню старого гусара» ушлявлений Денис Давидов. У 1817 році, коли написано цей вірш, його вже можна було вважати ветераном принаймні трьох гусарських полків. У віршах і прозі легендарного поета-партизана на різні тони оспівується гусарська сміливість, запевняливість, невтомність, запальність.

Сучасні угорські лінгвісти трактують термін «гусар» («хусар» — угор.) як «один із двадцяти». Адже у XV столітті саме так називали кіннотників угорського доряньського ополчення. Воно розподілялося на роти з 20—25 вершників. Пізніше монархи багатьох держав Європи взяли до складу своїх армій гусарські частини. В другій половині XVIII століття вони з'явилися і в Росії.

Хоча гусари комплектувалися з рекрутів (головним чином з Півдня Росії та України), служба ця вважалася найпривабливішою. Історичні документи свідчать, що в російських гусарських полках служило також чимало молдован, грузинів, сербів та угорців, серед яких на початку XIX ст. ще зустрічалися сивовусі ветерани, виховані на традиціях найманної волюнції XVIII віку. Одним з таких був і Єлисаветградський, а точніше, 3-й Гусарський Єлисаветградський Єя Високості Княгині Ольги Миколаївний полк.

На щастя дослідників-істориків та краєзнавців, збереглася складена у 1914 р. командиром полку Мартинівим «Коротка історична пам'ятка», за якою можна простежити пілотораїковий шлях полку. Відомості, факти та згадки про єлисаветградських гусарів знаходимо також у спеціальній, науковій та художній літературі. Ці знання слід по-

ширювати, адже вони реально доповнюють колись достатньо вичолощену рідну історію. Отже, про що нам сурмлять з тих далеких часів 25 Георгіївських срібних труб — одна з почесних нагород полку?

У 1764 році при імператриці Катерині II з двох пондурських полків Ново-Сербського поселення був сформований Єлисаветградський пікінерний полк. На той час він несе службу по охороні краю від набігів татарів і турків. В справах архіву фортеці св. Єлисавети за 1768 рік є повідомлення Єлисаветградської провінційної канцелярії в комендантську про те, що генерал Ісаков (командуючий військами цього краю) повідомляє: «...Сей канцелярії недреманное попечение имеет, сверх того в слободы лежащая между крепостью св. Єлисавети и Орлом* и между Архангельском и Миргородом послать экспедиции, чтобы обыватели жен и детей с имуществами не отменно в самой скорости в укрепленные здесь шанцы, как прежде велено отправит, о чем, его превосходительство полки Черный и Пиканерный ордерова...».

У 1784 році з Єлисаветградського та Херсонського пікінерних полків генерал-майором Ферзенном був сформований Єлисаветградський легкокінний полк. У 1789 році він перейменовується на кінно-егерський. Тоді ж — при Катерині II — у 1787—1791 роках полк брав участь у Другій Турецькій війні. 25 травня 1788 року Єлисаветградський полк в складі Катеринославської армії князя Потьомкіна вирушив до Очакова і 6 грудня брав участь у взятті цієї фортеці. 30 жовтня 1789 року полк штурмував фортецю Бендери, 6 жовтня наступного року разом з іншими атакував Кілію.

Відзначився він також і в Польській війні (так у

* Орел, Орлик (фортеця).
Ольвіополь — зараз Перемийськ.

1914 році визначалась визольна війна під провозом Тадеуша Костюшка) 1792—1794 року. В бою при селі Уханка полк хоробро і вдало провів кавалерійську атаку. При Машовицях корнет Смо-родський разом з драгунами Харківського полку і козаками брав участь у

перію з труднощами долає засіки та пастки.

Каховський, вперше зіткнувшись з добре організованим опором, вирішив змінити фронт наступу. Він переправив полк єлисаветградських гусар, щоб із боку Астасії, а обхід укріпленої позиції Костюшка, вдарити

полоненні Т. Костюшка. А ротмістр Курдиманов при штурмі Праги власноручно відбив неприятельський штандарт. Картину цих боїв відтворює письменник Л. Островський в романі «Костюшко» (М. «М. г.», 1961). Подаємо опис одного з них, що почався на світанку 18 липня 1792 року, коли 32-тисячна армія під командуванням генерала Каховського йшла на Варшаву.

«Російська піхота тупцюється на місці, а кава-

в тил полякам — вдарити з того боку, звідки Костюшко не чекав нападу. Вся ця операція була проведена потай, та так успішно, що Костюшко розгадав маневр ворога лише тоді, коли єлисаветградці вже знаходилися в його розташуванні.

Полковник Палембах, командир єлисаветградців, увірвався в табір і захопив дві батареї. На підступах до третьої він наскочив на піхотне каре, викинувши генера-

лом Княжевичем. Полковник був убитий. Гусари повернули коней, але не назад до ріки, а, випивши напівкопо, ринулись в тил польським окопам.

В цей же час пішла в наступ і російська піхота, а з лісів на флангах, подолавши засіки та пастки, з'явилися козаки. Темп бою відразу прискорився.

З 29 листопада 1796 року (при імператорі Павлоді I) полк став офіційно називатися гусарським. Цей статус зберігався за ним аж до 1882 року, коли Олександр III перейменував його на 9-й драгунський полк. У 1907 році при Миколі II було поновлено назву «гусарський».

З осіб імператорської родини були шефами полку: з 1845 по 1892 рік — Іхня Імператорська Високість Велика Княгиня Ольга Миколаївна, королева Вюртемберзька, з 1910 по 1917-й — Іхня Імператорська Високість Велика Княгиня Ольга Миколаївна. Це — щодо так званих августейших шефів полку.

Але головну — військову — роль в ньому виконували безпосередні шефи і прямі командири. Так, у 1805 році, під Аустерліцем поручик Сотников врятував життя генералу Ф. В. Остен-Сакену, який був на той час шефом полку. Перечитайте знову уривок з відомого твору Л. М. Толстого, і ви відчуєте, як важко і прикро було гинути під чужим небом. І все ж у Французькій кампанії 1806—1807 рр. полк відзначився особливо успішними атаками в битвах при Прейсіш-Ейлау та поблизу Гейльсберга. Причому в другому бою єлисаветградські гусари атакували ворога під найжорстокішим картечним вогнем. За ці операції шефа полку генерал-майора Юрковського було нагороджено орденом св. Георгія 3-го класу та шаблем, прикрашеною діамантами. А полковий командир полковник О. М. Все-

вожський (Всеволодський) одержав Георгія 4-го класу та золоту шаблю.

Треба зазначити, що цим битами передували досить цікаві і важливі, але маловідомі події. Між тим, коли Наполеон вирішив скористатися розтягнутим становищем російських військ та незахищеністю їхнього лівого флангу, його задум зламав авангард під проводом генерала суворівської виучки, князя П. І. Багратіона. А сталося ось що.

Роз'їзд Єлисаветградського гусарського полку перехопив депешу, направлену маршалом Берт'є маршалу Бернадоту. Берт'є був начальником головного штабу французької армії. Цей талановитий полководець був по суті автором багатьох перемог, що приписуються французькому імператору. В депеші викладався план розгрому російської армії. Маршали повинні були сконцентрувати свої сили біля Аленштейну, зненацька вдарити у фланг і розчленили російську армію, притиснути її до Вісли і знищити.

Ознайомившись із цим планом, але побоюючись дезінформації, Багратіон наказав начальнику казачих військ авангарду генерал-майору І. Д. Іловайському блокувати Льобау, де знаходився Бернадот, і перехоплювати всіх кур'єрів, які прямували в містечко та із нього. Невадози начальнику авангарду доставили другу депешу, в котрій уточнювали план дій. Берт'є казав Бернадоту з виступом, заертав особливу увагу на потайність, пропонував навіть залишити частину сил для імітації відходу в напрямку Торну. Про плани неприємного Багратіона сповістив Бенігсен, а сам, залишивши Єлисаветградський гусарський полк для введення в оману противника, потай відіслав авангард на з'єднання з основними силами армії.

Роман ЛЮБАРСЬКИЙ.
[Закінчення буде].

ЧЕТВЕРТА СТОРІНКА

17 Листопада 1990 року

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

„Культурний“ бар без лимонаду

Чим живе нині сільський будинок культури? Що знаходить у ньому молодь? На запитання нашого кореспондента відповідає директор Рівнянського будинку культури В. М. ГАРШАНОВ.

— Шановний Володимире Микитовичу, що робиться у вашій БК для культурного відпочинку односельців?

— У нас постійно готуються вечори відпочинку, «вогнічки» для ветеранів праці, працівників інших галузей. На відатні дати завжди — святковий концерт. Кожних суботи, неділі, а то навіть і під час літніх канікул наш молодіжний центр, яким керує Олександр Гаршанов, пропонує молоді цікаві програми різної тематики. У цьому йому допомагає Юрій Лапа. Молоді також пропонуються відеоконцерти, відеофільми.

— Мені відомо, що танцювальний зал для молоді створений власними силами диск-жокеїв. Навіть оті касети, що звучать, куплені за їх власні кошти. Чому це так?

— А що ж робити? Якщо ніде у магазинах ми не можемо купити ні меблів, ні стільців, а тим більш барної стойки. Тому і доводиться робити все власними руками. Раніше Олександр купував касети за власні гроші,

а тепер його витрати на касети повертаються через касу.

— Володимире Микитовичу, бачу ось цей бар, що знаходиться в фойє, має привабливий вигляд. Це, звичайно, показально, але ж він не працює! Коли ж відвідувачі вашого будинку культури матимуть можливість покусувати цукерками, попити сік чи лимонад?

— Бар буде працювати тоді, коли ми зможемо закупити мийку для стаканів, кавоварку, холодильник. Тільки тоді санстанція нам дозволить, щоб бар працював. Дістати ж нам ці речі неможливо, бо говорять, що їх немає у споживачій кооперації. Звертаємося через молодіжну газету: може, хто допоможе нам їх дістати?

— Скажіть, будь ласка, а чому у будинку культури відсутні такі ігри, як більярд?

— Його просто ніде поставити. Не вистачає робочих кімнат навіть для проведення різних гуртків.

— Чи існує при будинку культури ансамбль? Як він діє?

— Є вокально-інструментальний ансамбль при БК. У нього одна проблема — дістати хорошу апаратуру. Він обслуговує концерти, огляди, обряди. Нині при Рівнянському будинку культури відроджуються націо-

нальні українські традиції, створено фольклорний ансамбль.

— Знаю, що тут же існує і драматичний колектив, який користується авторитетом не лише в районі, а й за межима області. Будь ласка, кілька слів про цей колектив.

— Драматичний колектив наш (керівник О. С. Миколаєнко) виборов перше місце в області. Народжений багатьма похвальними грамотами, сувенірами.

— У Рівному молодь нарікає на те, що на дискотеці надто дорога вартість квитка — один карбованець.

— Щодо вартості квитка, то він розрахований шляхом ділення загальної суми витрат і прибутків на кількість відвідувачів. Сюди включається також витрати за музику і за проведення вечора ведучому, за прокат касет та відеофільмів. Нерідко при таких підрахунках вартість квитка доходила до 1 карбованця 50 копійок. Але ми підтримуємо вартість квитка на рівні карбованця за рахунок платних концертів, вистав і показу ві-

Новоукраїнський район.

Леонід САВИЦЬКИЙ.

Під час однієї із зустрічей американські вчені продемонстрували радянським колегам різноманітні методи заглиблення у незвичайні стани свідомості і запропонували почати спільні дослідження в цій галузі. Бажаючи знайшлись у Всесоюзному центрі психіатричної ендокринології Науково-дослідного інституту психіатрії. Після стажування у США вони стали проводити експерименти в Московському нейроендокринологічному центрі.

Мені пощастило стати першим радянським журналістом, який заглиблювався в незвичайні стани свідомості під керівництвом американських спеціалістів, а потім — їх учнів із СРСР. Тому можу розповісти про експерименти не з чуток, а спираючись на власний досвід. Це були дивовижні мандрівки у внутрішній світі, про які до останнього часу дуже мало знали у нас в країні.

СВІТІ ВСЕРЕДИНІ НАС...

— Лягайте на мати, закривайте очі, — сказала психотерапевт Тетяна Борисівна Ойзерська. — Зробіть своє дихання більш інтенсивним — глибоким і швидким. Налаштовуйтеся на музику — дозволяйте їй забрати себе із звичного світу в невідоме.

Розслабивши тіло, я почав інтенсивно дихати. І відчув дивні вібрації в пальцях рук і ніг. Здавалось, що по них іде електричний струм. Вібрації ставали все сильнішими, розливалися по тілу, перетинались одна з одною. В мені завирувала невідомою сила. Чи не це відчували індійські йоги і майстри ушу, коли за допомогою дихальних вправ наповнюють своє тіло космічною енергією — праною?

Несподівано я став чітко відчувати дотики... невидимих предметів. Ось судомо зводять пальці рук, але вони не можуть стиснутися в кулаки — заважає що пружне, схоже на мотузку. І я з цікавістю мацаю її.

Я слухав ритмічну музику, швидко дихав і не міг збагнути, звідки взялася «мотузка». І раптом зрозумів: моє тіло «згадало» відчуття тридцятирічної давності, коли я ще не з'явився на світ. У мене в руках... пуповина.

Дійсно, людина може пережити глибоку регресію віку і згадати себе немовлям. У неї навіть з'являється «плаваючий погляд», який неможливо підбити до розсуду: очні яблука рухаються хаотично, незалежно одне від одного. Я колись читав про ці експерименти і ставився до них скептично. Тому абсолютно не чекав, що сам відчую ще більш глибоку регресію віку — згадаю себе плодом в материнському організмі.

...Я лежав весь мокрий від поту, відчуваючи сильний жар. Знову почав інтенсивно дихати, знаючи, що це охолоджує тіло. А мене раптом вкрили ковдрою. Навіщо? Адже мені, навпаки, хотілось роздягтися.

Опісля всього розповідали, що мої руки і ноги були холодні, як лід, і мене вирішили зігріти. А мені здавалось, що вони пашать жаром, наче аж горять. Чим пояснити таку суперечність?

Так, тіло дорослої людини стало холодним. Але ж вона відчувала переживання плода, якому було жарко під час народження. Ці спомины, напевне, у мене викликали ілюзію жару.

Дихати стало неможливо — груди немов стисло обручем. У мені виривалася невідома сила, випростане тіло ніби перетворилось у провідник електричного струму. Здавалось, що я живлюсь енергією. Мені зовсім не хотілось дихати, хоч я не дихав уже хвилин п'ять і, за уявленням медиків, повинен був померти.

Та замість цього я, здається, народився. Несподівано відчув себе на волі і зробив перший вдих. Чомусь захотілось плакати, але це були сльози радості.

Я відчував неймовірне блаженство. Тіло здавалось порожнім, невагомим — взагалі його не відчував. Напевне, саме такою повинна бути повна релаксація, яку прагнуть досягти на аутогенному тренуванні. Може, це згадка про перші миттєвості життя?

Коли музика стала тихою і заспокійливою, а учасники експерименту почали повертатися у звичайний стан свідомості, я довго лежав на маті, намагаючись осмислити пережите. Губився в здогадах і припущеннях. І більше виникло запитань, ніж відповідей. Яких? Можливо їх підкажуть інші учасники «занурення»?

Але вони були не менш спантеличені і приголомшені. Услішавши на своїх матах, стали розповідати дивовижні історії. Наведу тільки деякі з них, називаючи героїв по іменах — так заведено на цих заняттях.

Андрій, здається, пережив відділення душі від тіла, про яке розповіли деякі реанімовані після клінічної смерті:

— Я несподівано відчув, що злітаю над матом і зависаю під стелею. Відчуття було настільки реальним, що спочатку злякався: якщо впаду, кісток не зберу. Але потім зрозумів, що не варто турбуватися про тіло — воно продовжує лежати на маті. А я перестав бути тілом. Моя здатність бачити відокремилась від нього і перемістилась під стелею. Звідти я дивлюсь на те, чим вважав себе раніше.

Моє тіло старанно дихає, руки скорчилися від судоми, ноги витягнуті струною. Поряд сидить «сіттер» (у перекладі з англійської — «доглядальниця») і занепокоєно дивиться на «мене». Але ж я зовсім не там. Я сам дивлюсь на «сіттера» зверху. Кажу про це — не чує. І, напевне, не побачить мене, якщо подивиться вгору.

Та цим не обмежились пригоди Андрія. Оглянувшись Московський нейроендокринологічний центр, «він» відправився в політ по країнах Сходу. Відвідав Гімалаї і Тибет, побував у древніх храмах Індії.

«Йому» страшенно подобалось витати метрах в десять над землею або підніматись вздовж стін древніх храмів. «Він» облетів їх з усіх боків, уважно роздивляючись багаточисельні статуї і малюнки, намагаючись все запам'ятати. Адже потім можна буде перевірити свої відіння: знайти альбоми з фотографіями індійських храмів — раптом вони виявляться знайомими?

А інша учасниця експерименту — Валентина, здається, вже одержала докази. Під час сеансу «вона» мандрувала не тільки в просторі, а й у часі. Навіть якщо це була гра уяви, то її наслідки виявились цілющими.

— Я несподівано перетворилась в індійську танцівницю. Бачила навкруг себе прихильників, котрі захоплювались моїм мистецтвом і красою. Вони кидали мені квіти, а я нахвненно танцювала. Вирозно відчувала дотики босих ніг до трави і квітів.

Але ось що було найдивовижнішим. Я виконувала складні вигадливі рухи дуже швидко і легко. Вони здавались мені знайомими з дитинства. А що, якщо лежачи на маті, я спробую їх виконати?

Мене вражала незвичайна гнучкість власної талії. Як легко і швидко я могла нахилитись, повертатись, зиватись. А я ж багато років хворію радикулітом — спина майже не гнеться. Та я не помічала цього, коли танцювала. Прагнула продовжити забуту радість вільних рухів. Навіть якщо потім мене скрутить радикуліт, зараз я можу насолоджуватись здоровим, прекрасним тілом.

Яким же було моє здивування, коли після сеансу не відчувала звичного болю в попереку.

Це була не єдина зміна. Валентину перестала непо-

реалізувати потенціал своєї особистості. Оволодівши багатствами власної душі, він не бажає від них відмовлятися. І заради них перемагає недугу.

Традиційна психологія вважає, що свідомість новонародженого схожа на чистий аркуш паперу. І ось на ньому з'являються перші записи. Все, що відбувається у людській психіці, пояснюють враженнями свідомого життя. А якщо виникають якісь порушення, то треба розібратися в біографічному матеріалі. Таке розбирання зовсім не гарантує успіху в боротьбі з багатьма недугами. Здається, що їх причини лежать набагато глибше.

Знаменитий вчений Карл Густав Юнг створив теорію колективного неспитомного, котра є спільною для всіх людей. Він вважав, що на неспитомному рівні кожна

ФАНТАСТИКА • ГІПОТЕЗИ • ВІДКРИТТЯ

З ЖИТТІВ МИНУЛИХ ПОВЕРНУВШИСЬ

коїти вегетосудинна дистонія. Раніше вона мерзла, якщо температура повітря опускалась нижче двадцяти п'яти градусів, ступні ніг і кисті рук «ставали холодними, як лід». Але вже після першого сеансу щезло відчуття внутрішнього холоду, перестали мерзнути руки і ноги. А після другого вони навіть були гарячими — вперше за багато років.

У ГЛИБИНАХ НАШОГО «Я»

Невже Валентина і справді позбавилась своїх недугів? У це важко повірити, адже вона довго лікувалась у багатьох лікарів, та вони не змогли їй допомогти. А тут: два рази подихала — і будь здорова? Хіба таке буває? Про ці сумніви я розповів організаторові сеансів — завідувачу Московського нейроендокринологічного центру Льву Григоровичу Герцику.

— Звичайно, ми не можемо дати гарантію, що хвороба не повернеться, — відповів він. — Адже зовсім недавно почали застосовувати занурення у незвичайний стан свідомості, і наш досвід поки що невеликий. Та вже одержані результати свідчать про перспективність методу.

— Чому незвичайні стани свідомості так сприятливо впливають на психіку і тіло?

— Не секрет, що за роки спілкування з медиками хронічні хворі стають пасивними до власного здоров'я. Вони вже не вірять в успішне лікування. А на сеансах раптом відкривають величезне багатство психіки. Починають позаяжати внутрішнє «я». Змінюється ставлення до себе, до свого здоров'я. Хворі стають боротися за нього.

— Традиційна медицина приглушує симптом хвороби, залишаючи в людині все, що її породжує. На відміну від неї, глибинна психотерапія впливає на причину симптома. Хворому допомагають максимально

людина має доступ до інформації, нагромадженої людством за всю історію свого розвитку. Своєрідні згустки цієї інформації — архетипи — люди будуть одержувати у незвичайних станах свідомості. Наприклад, американець здатний побачити образи індійських богів, навіть якщо раніше нічого про них не знав. Або він з подивом усвідомлює себе... іншою людиною в одній із древніх цивілізацій, хоча й не підозрював про можливість минулих життів.

Найдивовижніше, що подібні переживання мають характер споминів. Під час одного із «занурень» під керівництвом Станіслава Грофа я сам побачив себе дитиною в католицькому храмі декілька століть тому. Це було настільки чітке, яскраве переживання, зовсім не схоже на сон, що я до цього часу не можу позбавитись почуття реальності побаченого. «Минуле життя» психологічно не менш реальне, ніж це.

— Значить, психіка може страждати від того, що в підсвідомості зберігаються переживання «тисячолітньої давності»? І якщо вивести їх у свідомість, то з ними можна працювати, як із біографічним матеріалом?

— Досвід психоаналізу показав: щоб позбавитись проблеми, треба зрозуміти її причину. Станіслав Гроф і його послідовники вважають, що вона може бути не тільки в біографічному матеріалі, але й в галузі колективного неспитомного. Незалежно від того, реальне воно чи ні, ми зможемо позбавитись проблеми, якщо будемо працювати з її психологічною причиною.

«Згадавши» драматичні переживання «минулих життів», багато пацієнтів Станіслава Грофа видужували, хоча інші лікарі вважали їх стан безнадійним. Здається, деякі наші піддослідні теж незабаром видужають. І для них практичний ефект важливіший, ніж його наукове пояснення.

Михайло ДИМОВ.
[Додаток «Не может быть!» до газети
Союзу ветеранів Афганістану «Побратим»].

КОЛИ МУЗА ЛІТАЄ НАД МАРМУРОМ

Про скульпторів преса пише нечасто. Може, тому, що їх небагато — в Кіровограді, приміром, усього кілька чоловік. Один із них — Віктор Васильович ФРЕНЧКО. Ось він перед вами, оповитий загадковими шлейфами диму. А ось кадри ще зі студентських часів у Київському художньому інституті. Ваяння прекрасних дам входило в щоденний навчальний процес. Людське тіло, його риси, вигини і пропорції для скульптора головне, адже

людина — центральний об'єкт його творчості.

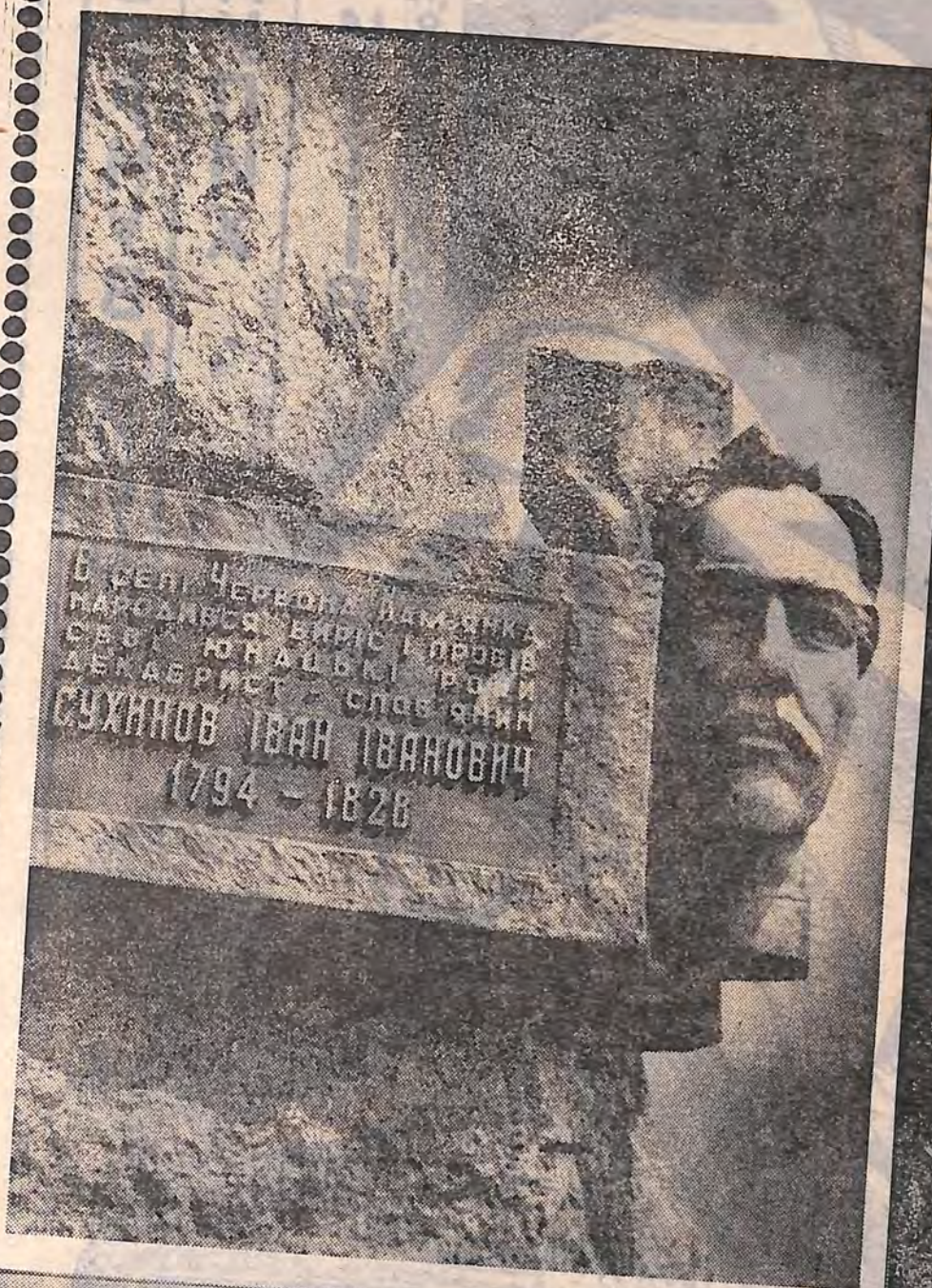
Працює В. Френчко у майстернях Худфонду, робить скульптури на замовлення. Жителі Шишкіного Компаніївського району хочуть у дворі місцевої школи поставити бюст загиблого в Афганістані односельцю. На прохання жителів Червоної Кам'янки Олександрійського району увіковічнив пам'ять земляка-декабриста. Виставляв свої роботи в Києві та

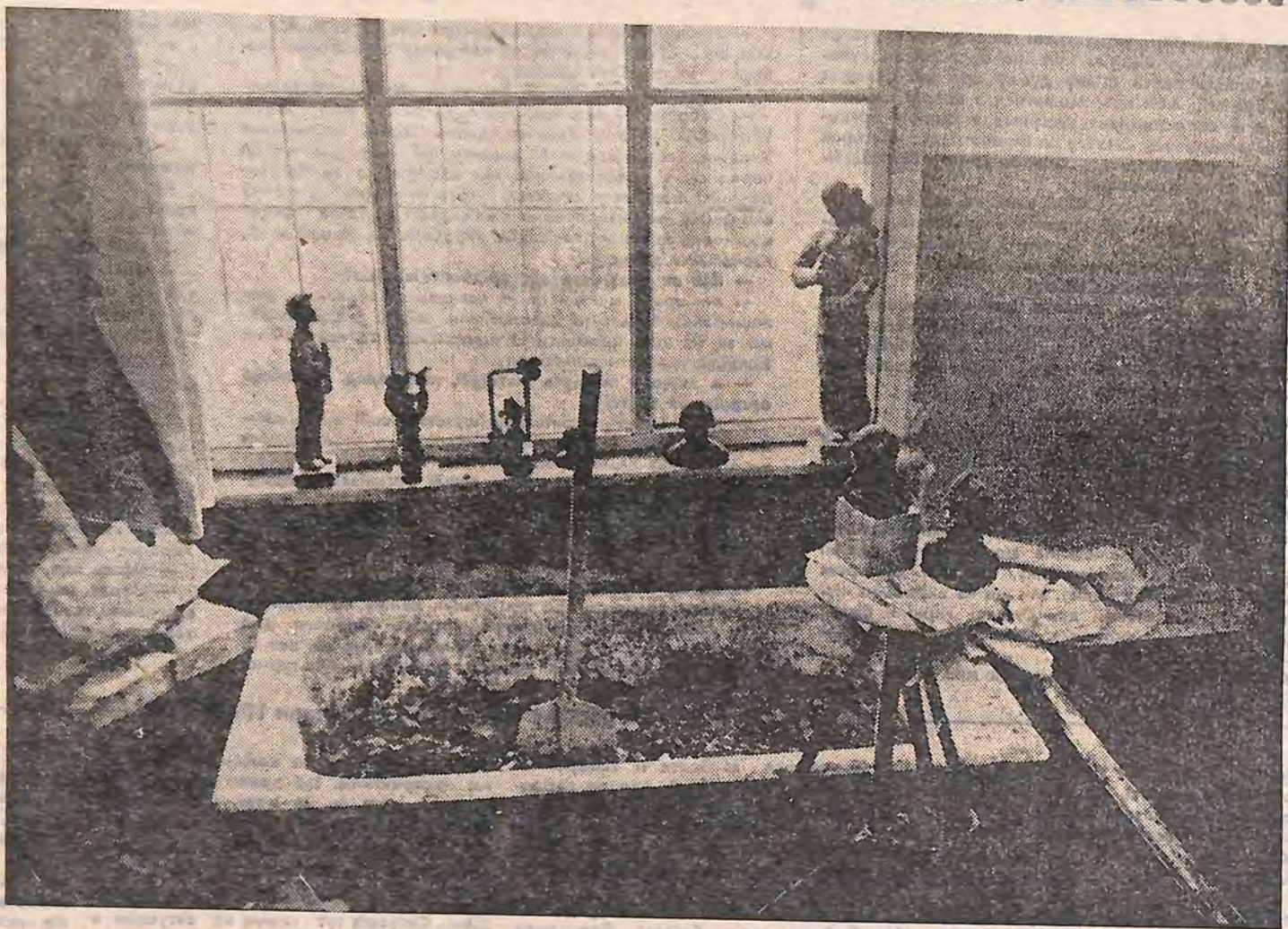
Кіровограді, одержав грамоту ЦИ ВЛКСМ.

Майже кожен митець має якусь улюблену тематику в творчості. Віктор Френчко спокійно повідомляє, що в нього такої немає. Всесвітньовідомі скульптури [на зразок статуї Свободи]? Серед них не бачить шедеврів. Не любить гігантських монументальних фігур, більше подобаються маленькі речі Бурделя, Родена. Авторитети серед колег? Академік Лисенко, у котрого вчився. А той —

учень Елеонори Блок, а вона, в свою чергу, вихованка Огюста Родена. Чи відчувається спадковість? Фахівці, глянувши на знімки, можуть порівняти, співставити. А неспеціалісти — просто помилуватися, як під вправними і сильними руками теплішають, м'якшають і оживають тверді й холодні глина, мармур, камінь...

Фото В. ГРИБА.

В «МК»-91 — чергові
розповіді про митців.
Індекс — 61103.
Ціна на рік — 6 крб.

СНУМ: червоне—то..., а чорне—то..?

Спілка незалежної української молоді «азвучала» порівняно недавно. Відгук про цю організацію суперечливий, склалася якусь стійка думка про неї, заважає брак інформації. Аби познайомитися з новою спілкою ближче, наш кореспондент зустрівся з членом оргкомітету по створенню СНУМу в Кіровограді, молодим інженером головноштабту Олександром ГЕРАЩЕНКОМ. Ось що він розповів:

— Ідея об'єднати в СНУМ виникла паралельно в кількох чоловік, котрі об'єдналися в оргкомітет. У багатьох областях СНУМ є, а Кіровоградська відстала від інших у громадсько-політичній активності.

— Як і мета і завдання СНУМу?

— Об'єднати молодь довкола ідеї національного і культурного відродження України. Це протипага, альтернатива комсомолу. Член СНУМу не може бути членом ВЛКСМ, КПРС та інших організацій, чий статут суперечить статуту СНУМу.

— Інші організації — це які?

— Профспілки, наприклад, Українська селянська Спілка, створена під егідою КПРС.

— Яка теоретична, ідейна база діяльності вашої Спілки?

— На Україні дві течії в СНУМі — поміркована й націоналістична. Націоналістична використовує ідейні засади українського націоналізму, створені Дмитром Донцовим (ученим 30-х років). Ми ще не виробили чіткого напрямку, але взагалі для Східної України більш властивий СНУМ поміркований. Хоча в Полтаві, приміром — націоналістичний.

— У чому полягає суттєва різниця між течіями?

— У націоналістів суворіша дисципліна і статут. А взагалі весь СНУМ виступає за побудову самостійної соціальної Української держави.

— Поясніть, будь ласка, значення слова «соборна».

— Соборна — «єдина», яка була після акту злуки 1918 року. Тобто це означає єдність Східної та Західної України. Самостійна — то значить, що керує сам народ через своїх представників. Ми виступаємо за багато-партійну політичну систему, багатокласну ринкову економіку, за рівноправне співіснування різних форм власності, за деідеологізацію виробництва, дошкільних, навчальних закладів.

— Що ви розумієте під деідеологізацією?

— Ми проти використання навчальних закладів для поширення будь-яких ідеологічних засад. Виступатимемо за те, щоб прибрати із підприємств та навчальних закладів комітети комсомолу.

— А якщо в якомусь інституті, наприклад, виникне організація СНУМу?

— Хай і СНУМ, і комсомол шукають собі приміщення самі і займаються своєю діяльністю в позаробочий чи в позанавчальний час.

— Яка конкретна діяльність вашої організації передбачається в місті, області?

— Агітація, поширення своїх ідей, матеріалів з історії України, релігійних, встановлення інформаційних стендів.

— Як ви ставитеся до «війни з пам'ятниками»?

— Якщо говорити про пам'ятники Леніну, то жодного разу Ленін не був на Україні, нічого доброго для неї не зробив і не має права знаходитися на цій землі. Але зняття пам'ятників повинно проходити культурно.

Не можна псувати монументи, чинити наругу над ними.

— Чи маєте прапори свої?

— Ми визнаємо синьо-жовтий, а також використовуємо червоно-чорний. В усьому світі це прапор революційної боротьби. А червоно-синій був нав'язаний Україні в 1949 році Кагановичем.

— Революційна боротьба? Чи не досить було в нас революцій?

— Збройні методи не мають на увазі. Значення прапора — боронити рідну землю (чорний колір) до останньої краплі крові (червоний).

— Над вами «шефствує» якась партія?

— Ми незалежні. Але діємо разом з іншими демократичними силами. В Кіровограді це республіканці, демократи, соціал-демократи, Рух.

— Яке ваше ставлення до КПРС?

— Останнім часом КПРС вдається до нападків на СНУМ, показуючи її як профашистську організацію, а також ототожнює теорію українського націоналізму з теорією нацизму Німеччини. Хоча це зовсім різні теоретичні розробки. Український націоналізм — засіб боротьби за збереження української нації, яка зараз у критичному стані, на рівні деградації. Ми не пропагуємо зверхність української нації над іншими. Ми думаємо, що кожна молода людина, який небайдужа доля України, може виразити себе в лавах СНУМу.

— Щось іще, крім політики, цікавить СНУМ?

— Зараз такий час, що широкі верстви населення вимушено політизувалися. У спокійніші часи ми могли б займатися організацією спорту, дозвілля тощо.

Бесіду вела Н. ЧЕРСЬКА.

Коментар секретаря обкому комсомолу Валентини ГРАБОВОЇ:

Судячи з програми СНУМу та виступів його лідерів у пресі, одним із основних завдань цієї організації є боротьба з комуністичною ідеологією та її носіями (ВЛКСМ, КПРС). Сумно, коли яка-небудь організація створюється не стільки для боротьби за щось, як для боротьби проти будь-якої іншої політичної організації чи партії. Ідейне суперництво ми, на відміну від СНУМу, бачимо не в ідейній лаві, а в суперництві конкретних справ в інтересах молоді, до яких призвела та чи інша ідея. А щодо антикомуністичної спрямованості СНУМу, то ми

не збираємося вимагати її заборонити (плюралізм є плюралізм). Але не хотілося б, щоб у суспільстві один диктат змінювався на інший, комуністичний на антикомуністичний. Адже крайнощі ніколи до добра не доводили (наша історія тому добрий свідок).

Розходимося ми і в питаннях деідеологізації. Точку зору СНУМу Олександр висловив. Ми бачимо деідеологізацію виробництва, навчальних закладів як невтручання ідеології у виробничий чи навчальний процеси. Навіть радити будь-якому колективу щодо існування у них

осередків СНУМу чи комсомолу вважаємо некоректним. Це право кожного колективу: мати чи не мати. Це, на наш погляд, більш демократично. До питання про незалежність СНУМу від інших політичних партій. Не хотілося б загострювати увагу на цьому, але ясність необхідна. Ситуація тут схожа на ситуацію в нашій організації: комсомол ніде не декларує свою «залежність» від КПРС, а лише близькість ідейних основ. СНУМ теж не залежить від Української республіканської партії (УРП), але лідери УРП

(як і СНУМу) дбають в Спілці свого молодшого ідейного товариша.

А взагалі, якщо говорити про це інтерв'ю, то я задоволена, що нарешті представники СНУМу згодні дати інтерв'ю нашій «комуністичній» пресі. Адже у наших двох організацій є мета, яка може нас об'єднати, — це захист інтересів молоді, допомога їй. У цьому напрямі ми готові вживати спільних зусиль, кінця молодіжним проблемам поки що не видно. А ідейне суперництво! Ну що ж, для цього є газетні сторінки, ефір, «круглий стіл», нарешті.

КЛУБ АТЛЕТИЗМУ «АПОЛЛОН»

Ведучий — викладач атлетизму
Геннадій ЗАПОТОЦЬКИЙ.

Минулого разу ви ознайомилися з термінами в атлетизмі та будовою м'язів. Назви м'язів та їх розташування у всіх єдині, а форма, розміри та фізичні якості — різні. Все залежить від генетичної спадковості та способу життя. Перед тим, як розпочати заняття з обтяженнями, необхідно знати, до якого типу конституції тіла належите, для того, щоб вибрати саме той шлях, який приведе до успіху.

1. Ендоморфний — цей тип відзначається кремезністю, округлими формами частин тіла, він найбільш схильний до повноти і водночас має неабиякі силові показники.

2. Ектоморфний — як правило, йому притаманні видовжені, тендітні форми, люди цього типу практично не мають зайвої ваги, часто дуже худі.

3. Мезоморфний — атлетичний тип, у якого будова тіла найбільш пропорційна, при правильному харчуванні зайвої ваги немає. М'язова система дуже добре сприймає навантаження.

Тепер ви приблизно можете віднести себе до того чи іншого типу тілобудови. Більшість їх зустрічається в комбінованому вигляді, але переважна кількість ознак лишається за одним із них. В атлетизмі кожен тип має свої переваги.

ОСНОВНІ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАНЬ

Це головне питання для тих, хто вирішив серйозно займатися атлетизмом. Опанувавши зміст методик та знаючи, до якого типу тілобудови належи-

те, зможемо скласти програму занять, яка допоможе позбутися якихось зовнішніх вад та розвинути ті чи інші фізичні якості.

Займаючись атлетизмом, виконуючи одні й ті ж вправи, можна по-різному впливати на своє тіло. Все залежить від того, яку вагу підібрали для виконання вправи, скільки робите підходів та повторень, скільки відпочиваєте.

МЕТОДИКА ДЛЯ РОСТУ М'ЯЗІВ, ЇХНОЇ МАСИ ТА ОБ'ЄМУ

Нею цікавляться всі, хто хотів би значно збільши-

ти розміри м'язів. Вправи з обтяженнями виконуються в 3—6 підходів по 8—9 повторень. Кількість підходів та повторень зростає з нижньої цифри до верхньої не одразу, а поступово з ростом тренуваності. Пауза

Мал. 2.

між підходами — 40—60 секунд. Час на відпочинок, навпаки, із зростанням кількості занять зменшується.

МЕТОДИКА ДЛЯ РОЗВИТКУ СИЛИ

Цей режим передбачає роботу з важкими снаря-

Мал. 3.

дами максимальної та близької до максимальної ваги. Вправи виконуються в 3—5 підходів по 3—6 повторень. Паузи — 1—2 хвилини. Ця методика розвиває силові показники відносно швидко, але без особливих змін розмірів та форми м'язів.

І ще один цікавий момент. Не праві ті, хто вважає, що, працюючи по першій методиці «на масу», збільшуються тільки розміри м'язів. Насправді силові показники теж ростуть, але повільніше, ніж під час роботи «на силу». Це значною мірою стосується тих, хто запевняє, що величезні м'язи культуристів зовсім слабкі.

МЕТОДИКА ДЛЯ РОЗВИТКУ «РЕЛЬЄФУ» М'ЯЗІВ

Робота в цьому напрямку передбачає, в першу чергу, зменшення зайвої ваги. Йдеться про «спалювання» жирового прошарку і цим самим виділення чітких контурів м'язів та окремих частин тіла. Це методика, до якої вдаються всі, хто має зайву вагу. Основні правила її полягають у невеликій вазі снаряду для тренувань. Кількість підходів 3—4, повторень — 15—20 і більше. Наприклад, вправи для м'язів живота при значних жирових відкладах, краще виконувати донескою, тобто максимальну кількість повторень, які зможете виконати. Темп виконання вправ вищий, ніж у попередніх методиках, паузи — від 40 секунд до 1,5 хвилини.

МЕТОДИКА ОЗДОРОВЧОГО ТРЕНУВАННЯ

Спрямована на підтримання форми та доброго стану здоров'я. Кількість підходів 2—3, повторень — 10—12. Паузи — 1,5—2 хвилини.

Тепер про одне правило, яке обов'язково діє в перших трьох методиках. Вагу снаряда необхідно підбирати таку, щоб у перших підходах останні повторення виконувались з великою м'язовою напругою, а в останньому підході ви були не в змозі виконати ще 1—2 повторення понад вказане число. Дотримуючись цього правила, зможете якісно виконати тренування і розраховувати на успіх. Винятком буде тільки оздоровча методика, де самі регулюєте навантаження, та перший етап тренувань протягом 1,5—2 місяців, коли головне

завдання — оволодіти технікою виконання вправ та поступово підготувати організм до великих навантажень в майбутньому.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Перш ніж перейдемо до вправ з обтяженнями, необхідно підготувати всі системи організму (м'язову, дихальну, нервову, серцево-судинну) до систематичних тренувань. Виконуючи теоретичний розділ занять, одночасно починайте підготовчі тренування. Для початку робіть це 2 рази на тиждень по 30—40 хвилин, включайте біг у середньому темпі протягом 5—10 хвилин. Після бігу зробіть легку розминку з відомих загально-розвиваючих вправ. Потім перейдіть до виконання трьох вправ, які складуть ваш перший комплекс:

1. віджимання від підлоги. 2. підходи по 10—12 повторень;
 2. лежачи спиною на підлозі і тримаючись руками за спорту, піднімайте прямі ноги під прямим кутом і повільно опускайте вниз. 2 по 15—20 повторень;
 3. присідання, руки за головою, відстань між ступнями на довжину голіки, пальці назовні. 2 по 15—20 повторень.
- Відпочивайте між підходами 1,5—2 хвилини. Після того, як зробили 2 підходи однієї вправи, можете переходити до іншої. Темп середній. При слухайтеся до себе, якщо таке навантаження завелике — зменшіть його. Виконуйте на 2—3 повторення менше в кожному підході. Слідкуйте за станом здоров'я. Якщо у вас раніше були якісь відхилення — порадьтеся із лікарем про рівень навантаження.

(Далі буде).

Про фах цієї людини переважна більшість жінок каже: «І чого це чоловіки обирають собі таку спеціальність?». ...І довго не наважується переступити поріг кабінету № 30. Його кабінету...

Отже, В. І. Сербін — акушер-гінеколог Новоукраїнської ЦРЛ. Можливо, у деякого виникне питання, чому ж звернувся саме до нього, адже, окрім Сербіна, у центральній районній лікарні є й інші спеціалісти відповідного профілю. І дружина його друга відверто заявила: «І чого це про Сербіна писати? Я, наприклад, до нього й не пішла б. Та й взагалі, дехто буде невдоволений, що ти його афішуєш...».

Що ж, може, вона у чомусь і права. Але... Простіше мені особисто дуже імпресує ця приємна, доброзичлива людина. Дотого ж, пишу не ювілейний нарис про сивочолого ветерана медичної служби, де перелічую всі його визначні досягнення і нагороди. Я вирішив обрати жанр інтерв'ю, точніше — розширеної бесіди, подавши її у дещо нетрадиційному ракурсі, на відміну від звично-штампованого «запитання-відповіді». Крім того, хотілося висловити і власну думку з приводу порушених питань.

Ми сидимо разом із дружинами (які ж секрети від жінок?!), у затишній квартирі Сербіних, і я починаю потроху зондувати ґрунт.

— Володимире Івановичу, таке вкрай банальне запитання: як усе починалося?

— Звичайно. Закінчив Одеський медичний інститут, працював анестезіологом-реаніматором, з 1986 року — акушер-гінеколог.

— Які проблеми існують у вашій роботі, чи вистачає потрібних медикamentів, обладнання, одноразових шприців?

— Якось справляємося. Ви ж самі знаєте, зараз із медикamentами всюдидефіцит. А що до обладнання...

— Наприклад, апарат для визначення статі майбутньої дитини на ранній стадії?

— Про це можна лише мріяти, — посміхнувся лікар.

— Є контакт? Треба щось погартувати. І я пірнаю у невідомість.

— Дозвольте нескромне питання: чи багато доводиться робити абортів? Мій співбесідник важко зітхнув:

— Роботи вистачає. Це, на жаль, поки що у нас не дефіцит. Так, приміром, у району виходить за рік 1000—1200 операцій переривання вагітності.

— Мені відомо про шкідливі наслідки над-

природного втручання у жіночий організм. Це і безплідність, і різні запалення, і...рак у майбутньому. Скажіть, чи багато є жінок, котрі неодноразово стають вашими клієнтами?

— Буває, що одна й та ж сама робить по 4—5 «заходів» на рік.

— !!!

— Здивовані? — каже Сербін. — А як вам така інформація для роздумів: трапляються випадки, коли жінка приходить на аборт у 40-й раз.

— Але... але ж це... дуже небезпечно для життя. — на одразу втямлюю зміст почутого.

— Звісно, небезпечно. Та що поробиш. Не всі це розуміють.

— Чому ж саме аборті є жінки заходять для запобігання небажаній вагітності. Чого ж не користуються ними? Ось, наприклад, у нашій аптеці постійно знаходяться у продажу імпортні презервативи. А я знаю достеменно, скільки дають у Москві на чорному ринку за один такий... Та навіть, що далеко ходити — недавно один мій кіровоградський друг зайшов у міську аптеку і здивовано витріщив очі: «Як! Вони у вас лежать у вільному продажу!».

Широка усмішка:

— Все це не так просто. Поставте себе на місце покупця. Втім, навіщо ставити. Скажіть відверто, ви колись купляли їх?

— Ні, — чесно зізнався я. — Соромно.

— Стосовно жіночих запобіжних заходів. У продажу є, наприклад, спіраль Липпеса, від якої, до речі, на Заході відмовилися роки із десяти тому... Взагалі, питання контрацепції — вкрай болюче. Майже в усіх країнах воно давно вирішене. Та є ще одна проблема... — він знічено махнув рукою.

— Я вирішив бути настирливим:

— Неже лікарські таємниці, Володимире Івановичу?

— Та які там лікарські... Сім'яні! Приходить якась до мене одна жінка на аборт у...цятий раз. Кажу їй: «Скільки можна? Поберегли б здоров'я. Чому не ставите спіраль?». — «Чоловік», — відповідає, — не дозволяє».

— Та навіщо ж про такі речі чоловікові розкажувати? Воно йому треба! — мимоволі вихопилося у мене.

— От-от, — сміється Сербін. — До чого чесні бувають дружини.

— Чого ж чоловік втручається не у свою справу? — Вважаєте, всі вони знають, що воно таке і куди його?...

— Гарзд, але є й інші засоби: гормональні пре-

параты, таблетки. Крім того, існує досить-таки ефективний і надійний так званий фізіологічний метод, при якому потрібно всього-навсього вести спеціальну таблицю днів, несприятливих для запліднення і навпаки, в залежності від тривалості менструального циклу.

— Та хто там буде щось вести і рахувати, — скептично відізався лікар. — Я такого надивився за роки роботи!.. Такі люди іноді приходять... От одного разу кажу своїй постійній пацієнтці: «Неаже нічого зробити не можна, аби уникнути абортів?». — «А що я можу? — тихо відповідає бідопаша жінка, — коли чоловік прийде додому п'яний, як кінь і лізе до мене. А як відмовляюся, то мовчки зацідить із правого у лоба. Я падаю, втрачаю свідомість, а він...».

— Робить своє, — констатує беззаперечний факт. — Чи бувають трагічні випадки під час абортів?

— На жаль, трапляються. Тільки не хочу називати прізвища цих жінок... Та треба зауважити, що існує багато різних обставин, які штовхають жінку на операцію переривання вагітності. Серед них на одному з перших місць — соціальні. Адже кожна жінка насамперед думас: «А чим я буду годувати, у що вдягати майбутню дитину? Навіщо плодити злидні?»

— Так, — погоджуюся із Сербіним. — Є різні причини. Нерідко діє чинний й жорстоко обманюють, застосовують насильство. Навіщо, скажіть, згвалтованій дівчині дитина! Що вона може відчувати до неї і до її батька, окрім ненависті?

— Бачу, почали захищати абортів...

— Ні в якому разі. Я — рішучий їх протизник. Адже, по-перше, існує такий мудрий принцип: «Здоров'я жінки — здоров'я нації». А по-друге, — недавно довелося прочитати такі слова: «Плід вже на третьому тижні вагітності набуває виразних людських форм, а наприкінці третього місяця здатен відчувати біль. Під час штучного переривання вагітності цього малюка безжалісно ріжуть і рають на шматки. Тобто, абсолютно беззахисна дитина засуджується до найвищої міри покарання — смерті...». Свою дружину я бнаборт не відправив...

Сербін промовчав, і я вирішив позвести розмову трохи в іншому напрямку.

— Володимире Івановичу, а яка, так би мовити, вікова стеля абортів?

— Маєте на увазі, чи приходять до нас «діти до шістнадцяти»? На жаль, приходять. Точніше, їх

приводять за руку перелякані матері. Доводилося робити абортів 14—15-річним дівчаткам, а в їхніх однолітків — приймати роди. Втім, це ще нічого у порівнянні з тим, що одного разу мамою була дванадцятирічна... Правда, у неї я роди не приймав.

Я скрушно похитав головою:

— Вона, звичайно, відмовилася від дитини!

— Не гадали. Прийшла молода бабуся і разом із дочкою забрала додому й онучку.

— Виросла, будуть, як сестри, — спробував бу-

дівку, то я йому показав. Дивлюся на неї, їй не сьогодні-завтра родити доведеться, а вона на легшу роботу проситься. Не знімаю, звісно, вини з керівника підприємства, де ця жіночка працює. Але ж, люди добрі, потрібно знати хоч би найпростіші закони! Коли, приміром, у декретну відпустку йти. Та й стосовно довідки... Ви, мабуть, не гірше мене знаєте, що вагітних не дуже охоче беруть на роботу...

— Володимире Івановичу, — скоса-іронічно поглядаючи на дружину, що з цікавістю слухала нашу

— Звичайно ж, нормальна жінка такий «букет» не назбирає...

— Натяк зрозумів. Звісно, це відповідна категорія представниць слабкої статі...

— ...Повіі! Неаже вони є у нас у Новоукраїні! — зробив я здивовані очі. Сербін розуміюче посміхнувся:

— Напевно, є. Тільки вони про це не знають, адже гроші на цьому не роблять, а так...

— А як же СНІД?

— Гадаю, до нього ще далеко.

— Ні, — рішуче на по-

годився я і став будувати

по пожартувати я, та на штовхнувся на незеселий погляд лікаря:

— Отак і ламається здоров'я, втрачається здоров'я. Їй би ще у ляльки гратися, а вона вже має живу «ляльчку», — гірко промовив він.

— Володимире Івановичу, я цілком погоджуюся, що у нас люди дуже некомпетентні у цих важливих питаннях. Чи часто доводиться займатися акушерсько-гінекологічним лікнепом: консультувати пацієнтів з тих чи інших питань?

— Так, до мене іноді звертаються із делікатними питаннями, окрім сімейної пари і жінки. Правда, надто вже червоніють при цьому і, відчуваю, всього не кажуть — ніяково. Хоча, що там делікатні! Не знають навіть елементарних юридичних і правових норм. Приміром, приходять жінки: «Я вагітна, а мене начальник на легшу роботу не хоче перевести, примушує мішки тягати. Дайте якусь

розмову (у гості до Сербіна піду, а у 30-й кабінет — нізачо у саїті!). запитав я, — не секрет, що у жінок, зокрема нашого міста, існує своєрідний психологічний бар'єр щодо гінеколога-чоловіка. Часто доводиться стикатися із такою «сором'язливістю»!

— Трапляється. — Ось, приміром, коли тільки-но почав працювати гінекологом, жінки—працівниці лікарні—казали одна одній: «Та щоб я та до Сербіна пішла? Краще крізь землю прозалитися!». Та нічого, звикли. Жінки чомусь забувають, що мають справу передусім із лікарем, а не носієм чоловічої статі.

— Ще одна малодосліджена галузь. Який процент ваших пацієнток має венеричні захворювання?

— Процент не знаю, не підраховував. Але скажу відверто: таких багато.

— Які саме хвороби?

— Трихомоніаз, гоно-

ти власну емпіричну гіпотезу. — Припустимо, що одна з новоукраїнських «путан» волею випадку опиниться у Москві, Ленінграді чи іншому великому місті, де існують так звані групи ризику. Зустріне там наша «краса із чарівним парубком Джо — носієм вірусу СНІДу — і подарує йому неземну «любов». А потім ця «жриця кохання» повернеться додому і десь у Рівному чи Яблунівці наділять синдромом набутого імунodefіциту Грицька чи Степана. І все...

— На те ви й преса, аби бити зачасно на сполох, — відверто промовив Сербін. — А то читаєш місцеве видання і робиш висновок: десь «там» існують наркоманія, проституція, мафія, кінцево-кінцем, а у нашому районі — самі лише завязі трудівники хлібних ланів і доярки-третісичниці!...

Ю. ЛУКАШЕВСЬКИЙ.
м. Новоукраїна.

Новий тур конкурсу

ШАХОВИЙ
КЛУБ «КАІСА»

Як завжди, перш ніж запропонувати вам завдання чергового десятого туру, пропонуємо перевірити рішення минулого.

ЗАВДАННЯ 1

1. g4 2. Фe4 + Крe4 3. Кf6X.
1. ...f7 2. Кd2 ed 3. e4X.
1. ...Td6 2. Кde5 Крe5 3. Фe5X.

ЗАВДАННЯ 2

1. Кc7 Кb1 2. Tf6 Кe3 3. Ка6X.
1. ...Кf1 2. Крf7 Кe3 3. Ке6X.
1. ...Кc4 2. Фc4+ Крc4 3. Тc6X.

ЗАВДАННЯ 3

1. e4 Те6 2. Те5 Кd6 3. Фc7X.
1. ...Сe6f 2. Tf5f Кd6 3. Фe6X.

ЗАВДАННЯ 4

1. Т8с6 2. Тd6 + Крe5 3. Са3X.
1. ...Т8e4 2. Фf6 + Фe5 3. Ке6X.
1. ...Т1e4 2. Фf2 + Фe3 3. Ке2X.
А зараз — десятий тур:

ЗАВДАННЯ 1

Білі: Кра4, Фh1, Тf6, Cf1, Кb3, Кf2, п.п. c2, f4 (8).
Чорні: Кра5, Фf3, Са7, Кg1, п.п. a6, d4, h3 (7).
Мат в 3 ходи. (3 очка).

ЗАВДАННЯ 2

Білі: Крd7, Фd1, Cf5, Ке4, п.п. e2 (5).
Чорні: Крd5, Фe1, Тh3, Cd4, Кc2.

Кg1, п.п. a6, c5, c4, c3, e5, f4, g7, h5 (14).
Мат в 3 ходи. (3 очка).

ЗАВДАННЯ 3

Білі: Кра8, Фf3, Та4, Cf5, Cf8, Кd3, Кb8, п.п. a5, c6, d2 (10).
Чорні: Крd5, Фh2, Те4, Тg4, Cg5, Кe2, п.п. c7, d4, e5, e3, f6, h7, h6 (13).
Мат в 3 ходи. (3 очка).

ЗАВДАННЯ 4

Білі: Крh8, Фg1, Тg7, Cb5, Cf2, Ка8, Кb8, п.п. a4, c3, d7, e4, f5 (12).
Чорні: Крd6, Фc4, Тd2, Тh3, Cf7, Ch4, Кc8, п.п. d3, e5, h7 (11).
Мат в 3 ходи. (3 очка).

Початківцю про екстрасенсорику

[Продовження. Поч. у №№ 25, 28—34, 46].

Тому засоби очищення приміщення давайте умовно поділимо на дві групи: для наведеної негативної біоенергетики та для пересічених ліній Хартмана. Причому якщо засоби очищення для другої групи повинні бути придатні до застосування для першої, то навпаки сказати не можна.

Перед тим, як перейти до способів очищення, дозволяю дати маленьку пораду: постарайтеся завжди спати головою на північ, своє робоче місце розташуйте так, щоб обличчям ви більшу частину часу були повернуті на південь.

Отже, ви визначили, що у вашій квартирі, на робочому місці є наведена біоенергетична зона.

Подумки зробіть наступну вправу: зі стелі (з усієї її поверхні, нічого не пропускаючи) виступає холодна вода, вона стікає по стінах, накопичується на підлозі, поринає глибоко в землю. Перевірте рамкою. Через 5—6 хвилин знову перевірте. Повторіть вправу тричі.

У тому випадку, коли ви виявили пересічення ліній Хартмана, візьміть дзеркало, покладіть дзеркальною поверхнею донизу. Ви можете впевнитися, що негативна зона перемістилася. Таким чином можна очистити місце під ліжком, під робочим місцем і т. д. Кажуть, що для цієї мети можна застосовувати мармурову пластинку, ящик з глиною, кілька щільно зв'язаних ниток часнику або цибулі, але цього вже не знаю, не пробував.

Перед тим як перейти до розгляду біоенергетичного лікування, необхідно розібратися з тими настановами, порушуючи які, ми виявляємося відкинутими назад. Давайте умовно назовемо їх «законами». Про деякі з них я прочитав, але неодноразово впевнювався у їхній істинності. На деякі з них настановився емпіричним шляхом, дещо розповіли мені бабці, ви-

тисся в яких я намагався за найменшої можливості. Але зовсім не певен, що ті «законови», які мені відомі, складають хоча б більшість.

I. Формування першого закону прочитуємо з книги Рамачаракі «Основи світогляду індійських йогів». Краще не сказати. «Деякі вищі психічні сили відкриваються людині... але такі сили рідко стають надбанням людини раніше, ніж вона піднесеться над нижчою частиною своєї природи, тому, що у протилежному випадку людина може користуватися цими високими дарами для низьких цілей. Тільки тоді, коли людина перестане прагнути до набуття могутності заради своїх особистих прагнень, ця могутність приходить до неї. Такий закон».

II. Другий закон логічно пов'язаний з першим. Будь-яку справу, а особливо все, що пов'язане з біоенергетикою, треба робити з великою любов'ю до усього, навіть до тих, хто діє проти вас.

III. «Всяк великий на своєму місці». Не існує двох людей, які абсолютно однаково сприймають світ. Не може існувати двох однакових за здібностями чутливих: якщо хтось каже, що вмів робити те, що ви не можете — не намагайтеся обов'язково розвинути у собі ці здібності. Краще зрозумійте, у чому ж полягають ваші природні можливості та намагайтеся розвинути їх, і тоді багато, що прийде саме.

IV. «Не спокійно господарює». Не допустимий експеримент заради експерименту.

V. Не чекай і, тим більше, не вимагай подяки за допомогу, дякуй сам за те, що прийняли від тебе її. Людина, котра бере за лікування гроші, одразу ж обмежує сама себе, її доля — деградація і, в кінцевому підсумку, — шарлатанство.

Далі йдуть закономірності, які можуть згодитися у практичній роботі.

I. Жінці, яка займається

біоенергетичним лікуванням, не слід проводити сеанси під час місячних. Не можна також лікувати жінок у цей період, результат одразу ж перевищить сподівання, але потім настане погіршення.

II. Принаймні у пранічному лікуванні, ви найменше зможете допомогти своїм близьким. Зняти приступ головного болю чи ниркової коліки можна, але серйозний комплекс лікування вельми утруднений. Можливо, відіграє роль те, що у даному випадку дуже важко підійти до лікування без штампів.

III. По можливості лікування починайте, коли з'явився новий місяць.

Опис біоенергетичного лікування почнемо з розповіді про діагностику й лікування за допомогою рамки. Якщо у вас вдалося досліди з рамкою, то особливі утруднення не повинно бути.

Перед початком сеансу перевірте, у якій зоні ви знаходитесь. Діагностику й лікування можна проводити лише у сприятливій біоенергетичній зоні. Перевірте, чи сумісний з вами пацієнт (1-й дослід з рамкою). Працюйте тільки з тими, хто сумісний з вами. Намагайтеся тримати свідомість чистою. Не думайте про хворобу пацієнта, це буде дуже заважає.

Повільно проводьте рамкою, починаючи з голови (проходячи всі ділянки) до ніг. При цьому у зонах накопичення («закрутки») рамка буде повертатися за годинниковою стрілкою; у зонах, де енергетика функціонує нормально, — проти. Потім те ж саме проробіть ззаду, не кваліфікуючись. Проробіть рамкою ззаду чи спереду здійснюйте не менш ніж за 4—5 хвилин. Знаючи хоч трохи анатомію, ви зможете визначити, робота яких органів порушена. Потім ще раз проробіть те ж саме. Ви переконаєтесь, що рамка дещо змінить свої «показання» — здійснюється перерозподіл енергії, що благотворно відбивається на стані здоров'я.

Цикл рекомендую повторити до трьох разів щодня або через день до одержання терапевтичного ефекту. При цьому хочу звернути особливу увагу на те, що як тільки я (або деякі мої друзі) починаємо діагностувати й лікувати за допомогою рамки, біоенергетичний стан приміщення, в якому проходить сеанс, різко погіршується (що підтверджують рамки). За відчуттями, негативна біоенергетика надходить звідкись іззовні. Доводиться зупинитися й проводити очищення приміщення. Так що краще зайвий раз зупинитися й перевірити, в якій зоні ви знаходитесь. Ще раз підкреслюю: діагностувати й лікувати можна лише в позитивній біоенергетичній зоні.

Розглянувши на початку методику діагностики й лікування за допомогою рамки, як найдоступнішу для більшості, перейдемо до розгляду інших методик. Як і раніше, намагайтеся використовувати термінологію йогів.

Біоенергетичне лікування розподіляється на 3 види:

- 1) пранічне;
- 2) інформаційне (лікування думкою);
- 3) духовне.

Під інформаційним лікуванням розуміється керування діяльністю клітин засобом підсвідомого мислення хворого. До інформаційного лікування можна віднести гіпноз та психотерапію (у тому числі й телевізійну). Духовне лікування: цілітве, який досяг високого ступеня духовного розвитку, проливає світло на мислення хворого, обдаючи його хвилею піднесених думок і підіймаючи його тимчасово на найвищий план буття.

При пранічному існує три способи передавання прани хворому:

- 1) паси рук;
- 2) пальний погляд;
- 3) дихання або передача за допомогою подуву.

* * *

Перед розглядом спосо-

бів лікування наведемо деякі види діагностики.

I. За відчуттями у руці: при проведенні рукою вздовж тіла чи його різних ділянок можуть виникнути різноманітні відчуття у кисті рук. Це може бути поколювання, відчуття тепла, холоду, прохолоди, хвилі і деякі інші. При цьому, однак важливо нагадати, що не думати, зосередитися на відчуттях.

II. За відчуттями у власному тілі:

пацієнт і оператор сідають один навпроти одного на відстані 0,7—2 метри. Оператор підносить праву руку й немов би проводить нею вздовж тіла пацієнта. Багато це робити з заплученими очима, щоб легше було зосередитися. Оператором фіксуються відчуття на власному тілі, він немов би моделює процеси, які проходять в організмі. Після цього засобом діагностики обов'язково внутрішня очистка (можна здійснити аналогічно з описаною раніше), однак не рідко часто застосовувати цей спосіб, тому, що може забути провести очищення або виконати його неякісно. В окремих випадках результатом може виявитися «зняття» хвороби на себе.

III. По мисленню створеному образу:

оператор, заплучивши очі, уявляє собі пацієнта. Образ може бути найрізноманітніший — детальний, силует і т. ін. На образі якимось чином (у кожного буде по-іншому) виділяються ті чи інші зони. Аналогічний спосіб діагностики можна застосовувати, якщо нема можливості зустрічі з хворим (наприклад, по фотокартці).

Якщо перший описаний спосіб чимось нагадує роботу з рамкою (тільки замість рамки рука), то останній значно складніший для сприйняття. Чим же вони відрізняються? Якщо у першому випадку хоч якийсь можна застосувати ідеї тепловизора і т. п., то у другому й третьому стає

ясно, що встановлюється зв'язок між підсвідомістю оператора й хворого.

Це буде вдаватися не всім, тому дуже багато уваги приділялось саме роботі з рамками, як найбільш доступному способу. Мені не хотілося б детально зупинятися на питаннях методології пасів та лікування тих чи інших захворювань. Літератури з цих питань хоча й малувато, але при бажанні можна за своїми, припустимо, методиками Дажуни Давіташвілі, і вона буде давати гарні результати.

Сам же я методики використовувати вельми рідко, і в цьому є логіка. Не існує хвороби — є хвора людина. Отже, лікувати треба саме хворого, а не хворобу. При цьому дуже важливо те, що часто називають інтуїцією. Інтуїція, на мій погляд, — це здатність свідомості отримувати та оформляти у вигляді закінчених думок інформацію з підсвідомості (хоч раніше вже говорилось, що вірніше буде називати її надсвідомістю). Надсвідомість пов'язана з інформаційно-енергетичним полем Землі та здатна отримувати інформацію з нього. Закономірним буде питання: «А як же знати, де думка, виділена з підсвідомості, а де просто марення, яке випадково опинилося у свідомості?». Відповідь можна одержати лише у відчуттях. Але ці відчуття можна виробити у себе. Ніколи не визнавайте заздалегідь, чим хвора людина. Коли вона перед вами — розслабтеся й подумки настройтеся на одержання від неї інформації. Найбільш імовірно, що перша думка, яка промайне у свідомості — правда.

Мені б хотілося, щоб, прочитавши цю публікацію, ви зрозуміли, що найсильніше у людини — думка, сила думки (а також погляд) — знаходиться у прямій залежності від інтелекту людини, від її можливості розкріпатися, відійти від стереотипів.

[Далі буде].

КАРТАСУРА

[Продовження. Поч. у №№ 29—35, 40, 41, 45, 46].

Мужчині властива шорсткість і запальність, жінці — делікатність, чутливість, вразливість і огида до речей, які за природою образливі. Піднесення і довірливість можуть виклинути дії, що суперечать природі кожної статі, однак вони минучі, а природа завжди вертається.

АПЕНДИКС ДО РОЗДІЛУ 6

ОВІДІЙ. «АРС АМАТОРІА»:

«Мої вимоги аж ніяк не нав'язують вам одну дівчину. Дотримання вірності ледве вдається навіть жінці заміжній. Бавтеся, але робіть праведний вигляд, делікатно приховуючи заборонені любові. Не варто очікувати похвали своїм гришкам.

Не даруйте речей, які може розпізнати інша, не призначайте зустрічі постійно об одній і тій же порі і в тому ж місці, щоб вас не застала суперниця, котрій добре відомі ваші крихітки. Пишучи листа, ще раз уважно його перечитайте: чимало жінок вичитують більше написаного.

Якщо ж те, що ви добре приховували, стане явним, заперечуйте все вперто, навіть якщо воно було очевидним. Не треба також бути поступливим чи милосердним, ніж змилує, — це б свідчило про вашу вину. Спокій забезпечить одне: ваша чоловічість у ліжку. Любов під час злягання буде найліпшим запереченням усього.

Були й такі, котрим боягузлива поступливість не принесла добра, а любов без суперниці згасла. Переважно за достатку синіють духовно і у щасті нелегко зберегти життєву рівновагу. Прагни, щоб вона реєнувала тебе і тим розпалаш її згаслі почуття.

Щасливий той, через кого потерпає уражена дівчина. Коли вперше довідається про його грихі, нещасна втрачає не лише голос, а й притомність.

Якби ж то я був тим, кому розлютована кохання вивирала волею, ширячала нігтями щони, на кого б дивилася мольрами очима поглядом, сповненим докорів, без кого б хотіла, однак не могла жити.

Але хай надто довго на тебе не нарікає, щоб надмірно зволікання не посилює її гніву. Обніми чують рукою її білосніжну шию і пригорни заплаканою до грудей, не шкідуй поцілунків і любовних утіх. Так відійде гнів і настане спокій. Якщо гніватиметься далі, якщо показуватиме неприхильність, тоді сягай по примирення у

ліжку. Стане лагідною і там настане прощання й поєднання.

Так і голуб'ята, котрі щойно гамселили одне одного, з'єднують свої дзьобики в поцілункові і чулим воркотінням, яке замінює пестливі слова, висловлюють любов.

Прикладом кохання і зради є клотня Проперція з Цинтією («Елегії»). «На свято до Лавініум рушила моя Цинтія верхи на підстрижених поні. Однак метою її подорожі була не стільки Юнона, скільки Венера. Аппія може засвідчити, як вона хизувалася, чвалаючи брунці, і яку непристойну сцену вчинила в закутку шинку... На щастя, мене там не було, отже, мій гонор не потерпів».

Звертала на себе увагу, сидючи на передньому сидінні і самостійно тримаючи віжки. Уже промовчу, що той елегантний візок і пси з дорогими нашивками, котрі бігли поперед, належать розпусному гульвішці — він, коли його залишила молодість, збагатився тим, що продав свою тушу на арені гладіаторів.

Побачивши, що моє кохання аж так зневажене, я вирішив змінити ложе і пустився на лови. Поблизу святині Діани, на Авертині мешкає така собі Філіс, тверезою не надто спокуючись, але напідпитку готова на все. Інша, прекрасна Тея, мешкає обіч Тарпейського гаю. Жінка лагідна, однак хмільною один мужчина їй не вистачить».

Я вирішив провести ніч в їхньому товаристві і дістати нові відчуття у незнаній мені любові. Спитасте, як ми спали? Я вмістився між ними. В затишній німнаті на нас чечало виспане квітами ліжко. Лигдамус розливав нам до слянок добре грецьке вино з Лесбоса, єгиптянин грав на флейті, а Філіс танцювала з настановками, і троянди сипалися нам на голови...

Марно дівчата співали й оголювали груди. Я був глухий і сліпий, бо подумки — під ворітьми Лавініума. Раптом двері скрикнули в завісах і біля входу я почув легкий шмер. То Цинтія з розкошаним волоссям, така чарівна своєю люттю, рвучко розмахнула завісу. Мої пальці розслабилися, кубок випав із рук, а червоні від вина уста вражено зблідли.

Стояла з блискавками в очах: оповита шаленством жінка мала вигляд міста, яке брали штурмом. Люто потяглася пазурами до обличчя Філіс, вражена Тея почала волати на допомогу, мов на пожежі. Запалені світлом розбухли сплячих сусідів, на всій вулиці утворилася страшна буча. Обидві жінки з понуканим волоссям й пощматаними туніками втекли в темряву до першої ліпшої господині.

Горда перемогою Цинтія повернулася до мене, жорстоко вдарила в обличчя, втопила нігті у мої груди, гризнула аж до крові, але надто хотіла дістатися до очей — цих головних співзвучців. Як тільки в неї заболіли від ударів руки, кинулася до Лигдамуса, котрий ховався за ліжком і навпочіпки благав мене про

заступництво. Бідний Лигдамус, що я міг зробити для тебе? Адже нас застали разом.

Із простягненими у благанні руками я просив вибачення і мені ледве вдалося торкнутися її ніг. «Якщо хочеш, — сказала вона, — щоб я забула про твою провинку, мусиш погодитися на мої умови. Не зможеш відтепер з'являтися пристойно одягненим у тій портику Помпеї як і під час свавільних вистав в амфітеатрі, а в театрі не крутитимеш головою в бік ложи, де сидять жінки; ніколи не затримайся перед відкритим палацієм. А найперш Лигдамус, котрий став причиною мого смутку, буде занурений у найдані і відданий до невеличкого базару».

Я погодився. Задоволення моєю поступливістю, вона усміхнулася. Наназала помити й обкурити все, чого торкалися чуні дівчата; мені — перевдягтися: тричі заплучуючи сріку, обкурила мою голову. А після зміни постілі і моїх обіданок ми уклали мир у ліжку.

РОЗДІЛ 7. СЕНСУАЛЬНІ НАХИЛИ ЖІНОК ІЗ РІЗНИХ РЕГІОНІВ ІНДІЇ

Автор Інформус чоловіків про жінок із різних околиць Індії, щоби в міру потреби могли цим користатися.

Жінки з околиць, що розміщені між Гангом і Джамуною, відзначаються благородними почуттями і не даються залишити на собі сліди від нігтів чи зубів.

Жінки з Аванті мають уподобання до низьких приємностей і простакануватого способу життя.

Жінки з Махараштри полюбляють шістьдесят чотири види розкоші, упадають за непристойними балачками, негасимими в коханні.

Жінки з Паталіпутри (нині — Патна) схожі на них, але скритніші.

Дравідійські жінки, незважаючи на різноманітні пестощі, з трудом піддаються збудженню і дуже повільно досягають вершин насолоди.

Жінки з Ванагаси досить холодні й малочутливі на любові і пестощі руками, не терплять також непристойних розмов.

Жінки з Аванті люблять тілесний стосуюнок у різних видах без супровідних пестощів.

Жінки з Мальви люблять поцілунки, обійми, а надто удари; не терплять натомість укусів та пошарбань.

Жінки з Пенджабу шаленіють за лупаристакою (пестощі лизом, ласкавими любов'ю).

Жінки з Апарантікі і Лати дуже жагучі і солодко кричать «сіті».

Жінки з Оудху вразливі на раптові прояви жаги, легко самозадовольняються, за допомогою медикаментів також.

Жінки з Андхри відзначаються ніжною тілобудою і схильні до духовних задоволень.

Жінки з Гауді відомі своєю делікатністю як у тілі, так і вимові.

[Далі буде].

3 19 по 25 листопада

понеділок

19 Листопада

▲ УТ

16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Чиста криниця». 16.40 — «Господарем на землі». 17.10 — «День за днем». (Кіровоград). 17.30 — Любителям хорошої музики. 18.00 — На київській хвилі. 18.30 — Естрадний концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Співає заслужений артист РРФСР Д. Хворостовський. 20.30 — Прем'єра телефільму «За ескізами Миколи Періха». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — І слово наше відгукнулось. Теленарис. 21.10 — «Зустрічі на Садовій». (Кіровоград). 21.50 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Про кохання говорити не будемо». 23.20 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)

15.30 — ТСН. 15.45 — Прем'єра документального телефільму «Сарматські скарби». 16.10 — Науковий вісник. 16.55 — «Мені люди пісню подарували». Документальний телефільм. 17.25 — Дитяча година (з уроком німецької мови). 18.30 — Час. 19.00 — Ми і економіка. На шляху до ринку. 19.45 — Хвилини поезії. 19.50 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 6 серія. 21.00 — Час. 21.50 — Колаж. 21.55 — «Дама з собачкою». Фільм-балет на музику Р. Щедрина. У головній ролі М. Плісецька. 22.45 — Авторське телебачення. 0.00 — ТСН. 0.15 — «Призначення». Телефільм. 1.35 — «Музика дощу». Естрадний концерт. 2.15 — «Остался профіль кем-то обведений». Телефільм.

▲ ЦТ (II програма)

17.00 — Мультфільми. 17.30 — Прем'єра документального теле-

фільму «Вірменські стежки Карпат». 18.00 — Чемпіонат світу і Європи з акробатики. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Телестудії міст РРФСР, Тюмень. 19.30 — Важка атлетика. Чемпіонат світу. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Телевізійний музичний абонемент. 21.05 — Вертикаль. Прем'єра документального телефільму «Чарівник слова». 21.25 — Співає С. Бєліков. 21.35 — Колаж. 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.40 — «Трест, що лопнув». Художній телефільм. 1 серія.

вівторок

20 Листопада

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Мультфільми «Лисиця», «Винахід», «Домовики, або сон в зимову ніч», «Правитель уррпугос», «Недокопсана». 10.00 — Доброго вам здоров'я. 10.35 — Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. 11.05 — Музичний фільм «Ой там на горі». Українська література. 12.15 — Народні таланти. 12.45 — Художній фільм «Афоня». 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселка». 16.40 — Музичний фільм. 17.05 — Шляхом оновлення. 17.35 — Намерений концерт. 18.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР.

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Це було... було... 8.55 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 7 серія. 10.20 — Клуб мандрівників. 11.20 — Дитяча година (з уроком німецької мови). 12.20 — Колаж. 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Музична скарбниця. О. Скрибін. Симфонія № 1. 16.40 — «Футбольні зірки». Мультфільм. 17.00 — Філософські бесіди. Економіка і свідомість. 17.45 — Здрастуй, музико! 18.30 — Час. 19.00 — Парламентський вісник Росії. 19.15 — Мультфільм. 19.35 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 7 серія. 21.00 — Час. 21.50 — «Слово». Літературно-художня програма. 23.30 — ТСН. 0.15 — «Молода людина з хорошою сім'єю». Спортивна програма. 1.50 — Вас запрошує В. Малєжик. 3.10 — Я. Штраус. Вальс з оперети «Циганський барон».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Секрети природи». Науково-популярний альманах. 8.35, 9.35 — Геогра-

фія. 8 кл. Водні ресурси СРСР. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Географія. 7 кл. Дослідження Австралії. 11.05 — Мама, тато і я. 12.05 — «Трест, що лопнув». Художній телефільм. 1 серія. 13.10 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — Телестудії міст РРФСР. Програма Саратовської студії телебачення. 17.50 — Контакт. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — «Господар вітрів». Мультфільм. 19.15 — Настільний теніс. Міжнародні змагання на приз газети «Советская культура». 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Ринок: як це робиться в Німеччині. 21.00 — «Мій Чайковський». Розповідь М. Прудкін. 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.40 — «Трест, що лопнув». Художній телефільм. 2 серія.

середа

21 Листопада

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Українські пісні. 9.35 — Живе слово. Мова і духовна культура. 10.35 — Шкільний екран. 7 кл. Фізика. 10.55 — Художній фільм «Жорстокий романс». 1 та 2 серії. 16.00 — Новини. 16.10 — Говоримо українською. 16.30 — Для дітей. «Сонячне коло». 17.00 — Документальний телефільм. 17.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.00 — Актуальна камера. 19.30 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР.

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Каштанка». Мультфільм. 9.05 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 8 серія. 10.10 — «Слово». Літературно-художня програма. 12.10 — Татарські народні пісні виконує Г. Сафіулліна. 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Фільм-дітям. «Історії з Бенно». 1 серія. 16.55 — Концерт ансамблю танцю Чечено-Інгуської АРСР «Вайпах». 17.25 — Дитяча година (з уроком англійської мови). 18.30 — Час. 19.00 — Якості і ринки. 19.45 — Ялта-91. 19.55 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 8 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Колаж. 21.45 — Концерт пам'яті Я. Френкеля. 22.45 — Сходінки. 0.00 — ТСН. 0.25 — «Молода людина з хорошою сім'єю». Телефільм. 2 серія. 1.30 — «Геннадій Гладков». Фільм-концерт. 2.20 — Аншлаґ. Аншлаґ.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Секрети природи». Науково-популяр-

ний альманах. 8.35, 9.35 — Природознавство. 3 кл. Лісові комори. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Фізика. 7 кл. Сила, що рухає світлом. 11.05 — Російська мова. 12.05 — «Трест, що лопнув». Художній телефільм. 2 серія. 17.00 — Телестудії міст РРФСР. Мурманськ. 17.25 — Фестивалі. Конкурси. Концерти. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — «Віслючки». Мультфільм. 19.10 — Колаж. 19.15 — Актуальне інтерв'ю. 19.25 — Хоней. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — «Динамо» (Рига). В перерві — 20.00 — Вечірня назка. 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.40 — «Трест, що лопнув». Художній телефільм. 3 серія.

четвер

22 Листопада

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Виступ ансамблю танцю «Ритм». 10.20 — Дзвони Чорнобиля. Бути чи не бути переселенню із забрудненої зони. 11.35 — Художній фільм «Початок». 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселка». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 16.40 — Телефільм «Гадюка». (Кіровоград). 17.00 — «Рок-полігон». (Кіровоград). 18.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. По закінченні — Молодіжна студія «Гарт».

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Ну, пострівай!». Мультфільм. 1, 2 і 3 серії. 9.05 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 9 серія. 10.10 — Меридиани дружби. І Всесоюзний фестиваль культури і мистецтва радянських греків. 11.10 — Дитяча година (з уроком англійської мови). 12.10 — Виступ ансамблю «Веснянка» м. Клімовська. 12.20 — Колаж. 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Фільм — дітям. «Історії з Бенно». 2 серія. 16.45 — «Час штурмів». 17.45 — «Голубий Дунай-90». 18.30 — Час. 19.00 — До шістнадцяти і старші. 19.45 — Актуальне інтерв'ю. 19.55 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 9 серія. 21.00 — Час. 21.40 — За звідденнями МВС. 21.55 — Любов і розлука. Старовинні і сучасні романи. 22.40 — Три мрії Степана Ерзі. 23.25 — ТСН. 23.55 — «Молода людина з хорошою сім'єю». Телефільм. 3 серія. 1.00 — Концерт Я. Кобзона. 2.05 — «Шаніто, шаніто». Фільм-концерт.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Секрети природи». Науково-популярний альманах. 8.35, 9.45 — Природознавство. 4 кл. Комори Землі. 8.55 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.25 — «Секрети природи». Науково-популярний альманах. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Біологія. 8 кл. Розмноження і розвиток риб. 11.00 — «Трава забутих». Науково-популярний фільм. 12.00 — «Трест, що лопнув». Художній телефільм. 3 серія. 13.05 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — Кінополітистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Чесне ім'я твоє». 17.30 — Телестудії міст РРФСР. Куйбишев. 18.00 — Ритмічна гімнастика. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Колаж. 19.05 — В. А. Моцарт. Симфонія № 15 соль мажор. 19.25 — Хоней. Чемпіонат СРСР. «Крила Рад» — «Сокол». У перерві — 20.00 — Вечірня назка. 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.40 — «Слідами Карабаїра». Художній телефільм.

п'ятниця

23 Листопада

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Концерт Чернігівського народного хору. 10.05 — Телефільм «Оддавання». 10.35 — Шкільний екран. 6 кл. Російська література. 11.05 П. Чайковський. Перша сюїта для симфонічного оркестру. 11.40 — Шкільний екран. 6 кл. Музика. 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Здрастуй, хор». 16.40 — «На допомогу школі». Музика. 17.10 — «День за днем». (Кіровоград). 17.30 — Любителям хорошої музики. 18.00 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — Музичний фільм. «Всі зірки». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Соціальний захист в умовах переходу до ринку. Круглий стіл. 20.15 — 3 концерти І Міжнародного фестивалю української музики. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Зворотні зв'язки». В студії народні депутати УРСР. (Кіровоград). 21.55 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Серце не камене». 1 серія. 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Здрастуй, музико!». 9.20 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 10 серія. 10.25 — Сходінки. 11.40 — До шістнадцяти і старші. 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Як що вам після... 16.30 — Концерт учнів музичного училища ім. Гнесіних. 17.20 — «Земні стежки космонавта Волкова». Документальний фільм. 17.30 — Короткометражний художній телефільм для дітей. «Сільські канікули». 18.00 — Фотокурс «Земля — наш спільний дім». 18.05 — У Верховній Раді СРСР. 18.50 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 10 серія. 20.00 — «Від» представляє: «Програма 500». Капітал-шоу. «Поле чудес». 21.00 — Час. 21.40 — Колаж. 21.45 — В уряді СРСР. 22.00 — Це було... було... 22.25 — «Від» представляє: «Погляд». «Веді», МТВ, «Ельдорадо». У перерві — 0.05 — ТСН. 1.25 — На чемпіонаті світу з шахів. 1.40 — «Д'Артаньян і три мушкетери». Телефільм. 1 серія. 3.16 — «Навіоло сміху». Вечір гумору. 4.46 — Маленький концерт.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Секрети природи». Науково-популярний альманах. 8.35, 9.35 — Історія. 5 кл. В. І. Ленін — засновник Комуністичної партії. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Географія. 6 кл. Землетруси. Вулкани. Гейзери. 11.05 — «Лесь Курбас. Для майбутнього...». Документальний фільм. 12.05 — «Слідами Карабаїра». Художній телефільм. 17.00 — «Маленький рижик». Мультфільм. 1 серія. 17.20 — Телестудії міст РРФСР. Уфа. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — 3 наших фондів. Концерт Г. Кремера (скрипка) і М. Аргері (фортепіано). 19.55 — Колаж. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Ринок: як це робиться в Німеччині. 21.00 — Спорт для всіх. 21.15 — «Паганіні». Фільм-балет. 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.40 — «Наблудка старого «Шейха». Художній телефільм.

субота

24 Листопада

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «На хвилі дружби». Державний камерний ансамбль СРСР «Вісальді-оркестр». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 10.40 — Фільм-опера «Спукоту». 13.00 — Новини. 13.10 — Вперше на екрані УТ. Телефільм «Вам сучасники мої». 14.10 — Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи телеглядачів. 15.40 — Циркова програма. 16.15 — Все про кіно. 17.35 — Художній фільм для дітей. «Веселі історії». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Теле-турнір «Сонячні кларнети». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На автошляхах республік. 21.20 — Прем'єра документального телефільму «Сіра чапля». 19.00 — Нелінійний кінозал. «Суниний дощик». Мультфільм. 19.25 — «Чужинцеві». Художній фільм (США). Вперше. 21.00 — Час. 21.40 — Про просте і вічне. 21.55 — П. Чайковський. 100 романсів. 22.15 — Прем'єра лівальового телефільму-концерту «Малпет-шоу». 15 і 16 серії (Великобританія). 23.05 — Шоу Володимира Преснякова. 0.45 — «Він десь тут». Із циклу «Слідство веде Знаток». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 3.27 — Це було... було...

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — На чемпіонаті світу з шахів. 8.50 — Мама, тато і я. 9.20 — Пори року. Листопад. 10.20 — Партнер. 10.50 — Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». Прем'єра документального телефільму «Березові голоси». 11.50 — «Бурда моден» пропонує... 12.20 — Переможці. 13.20 — Сімейний екран. Художній фільм «Дивні дорослі». 14.55 — Кінопрограма «XX століття. Хроніка тривожного часу». Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Краще б ти став священником». 16.25 — «Для тих, хто любить і пам'ятає». Зустріч з ветеранами радянської естради. 18.45 — Парламентський вісник Росії. 19.00 — «Свято неслухняності». Мультфільм. 19.50 — Фільми режисера І. Селезньової. «Осінь історія». Художній телефільм. 1 серія. 21.00 — Час. 21.55 — «Осінь історія». Художній телефільм. 2 серія. 23.15 — ТСН. 23.30 — До і після опівночі. 1.45 — «Д'Артаньян і три мушкетери». Телефільм. 2 і 3 серії. 4.27 — Москва — Сіетл. Музична замальовка.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Російська мова. 8.45 — Прем'єра документального фільму «Черевомовність». 9.00 — Відеоканал «Співдружність». 17.00 — Прем'єра документального телефільму «Нальчін». 17.20 — «У садбі... й на-

жково не». Художній телефільм. 18.50 — Російські народні пісні виконує Л. Іванова. 19.00 — Під знаком «Пі». 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Під знаком «Пі». 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 22.40 — Колаж. 22.45 — Музичний відеоканал «Чортове колесо». 0.45 — Нічний сеанс. «Не завжди світить сонце». Художній телефільм із циклу «Телефон поліції 110».

неділя

25 Листопада

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — У неділю вранці. Інформаційно-музична програма. 10.50 — Телефільм «Роздуми на древній площі». 11.30 — Художній фільм «На околиці, де у місті». 12.50 — Музичний фільм «Мого батька пісні». 13.00 — Новини. 13.10 — Для дітей. «Канал «Д». 14.40 — Село і люди. 15.15 — «Ві нам писали». Музична програма за листами глядачів. 16.00 — Служба солдатська. 17.00 — «В крайній мультяндії». 18.15 — Теле-спортерена. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Надвечір'я. Передача для людей старшого віку. 20.30 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Концерт Візантійського хору з Голландії. 21.45 — Художній фільм «Зайчик». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — Спорт для всіх. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — 3 ранку раненько. 10.00 — На службі Вітчизни. 11.00 — Ранкова розважальна програма. 11.30 — «Навіоло світу». Альманах. 12.30 — Здрастуй, 13.15 — Педагогіка для всіх. 14.15 — Кінопрограма «XX століття. Хроніка тривожного часу». Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Баранчій марш». 15.45 — «Два клени». Мультфільм. 16.20 — Сільська година. Панорама. 17.35 — Грай, гармонь. 18.50 — Прем'єра документального телефільму «Сіра чапля». 19.00 — Нелінійний кінозал. «Суниний дощик». Мультфільм. 19.25 — «Чужинцеві». Художній фільм (США). Вперше. 21.00 — Час. 21.40 — Про просте і вічне. 21.55 — П. Чайковський. 100 романсів. 22.15 — Прем'єра лівальового телефільму-концерту «Малпет-шоу». 15 і 16 серії (Великобританія). 23.05 — Шоу Володимира Преснякова. 0.45 — «Він десь тут». Із циклу «Слідство веде Знаток». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 3.27 — Це було... було...

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Шлях до храму». Концерт-нарис. 8.35 — Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера Б. Добродєєва. «Люди землі і неба». 9.35 — Всі люблять цирк. 10.20 — «Незакінчена вечора». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 12.30 — «Інвентаризація». Вистава за участю народного артиста РРФСР Є. Петросова. 14.30 — Відеоканал «Радянська Росія». 17.00 — «Планета». Міжнародна програма. 18.00 — Прем'єра документального телефільму «Снарк Боговльєвської заплави». Із циклу «Земля тривоги нашої». 18.40 — Колаж. 18.45 — Відеоблок «Народна творчість». У перерві — 20.00 — Вечірня назка. 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.40 — Майстри екрана. М. Комаровська. Художній фільм «За стіною».

МУЗИЧНИЙ
«ПОГЛЯД»?
ЕГЕ ЖІ

Ви бажаєте мати магнітофонні касети із записами сучасної радянської та зарубіжної естради?

Ви хочете все це мати на касеті імпортного виробництва?

Ви хочете, щоб ціна була хоч трошки меншою за ті касети із записами, які пропонують інші студії звукозапису?

Тож, якщо Ви все це хочете, поспішіть на студію звукозапису Кіровоградсько-

го центру дозвілля «Погляд». Там запропонують імпортні — 90 хвилин — касети і на них зробити запис тих пісень, які Вам до вподоби. Вибір — величезний. ЦІНА КАСЕТИ ІЗ ЗАПИСОМ ОДНА З НАЙМЕНШИХ — 18 КРБ. 50 КОП.

АДРЕСА «ПОГЛЯДУ»: м. КІРОВОГРАД, вул. ПОЛТАВСЬКА, 71.

ЧЕРВОНО-ЖОВТО-БЛАКИТНИЙ?

На черговому засіданні кировоградського громадсько-політичного клубу «Перевесло» про врання від останнього з'їзду Руху розповідали його делегати В. В. Бондар, В. Ф. Кобзар, Ю. О. Матко, П. М. Довбенко. Було, зокрема, зазначено, що другий з'їзд був більш близький порівняно з першим, менше емоцій. Основний напрям діяльності Руху тепер — курс на побудову незалежної української держави в опозиції до КНРС. Делегати розповіли також про передісторію обрання головою Руху І. Ф. Драча (його конкурентом на цей пост був М. М. Горинь), про події біля Софійського собору в Києві, пов'язані з приїздом патріарха Алексія II, про негативну реакцію учасників з'їзду на територіальні претензії до України з боку деяких сил у Молдові.

Слухачі (іх цього разу було небагато) ставили делегатам запитання. Найбільшу активність проявив секретар міськомуні Компартії України В. Д. Мішура. Вдавшись до екскурсу в історію і сягнувши часів князя Володимира і навіть древнього Китаю, він висловив версію, що національний прапор України мав би бути не синьо-жовтим, а червоно-жовто-блакитним. Валерій Дмитрович, зіславшись на публікацію в газеті, торкнувся також біографії патріарха Мстислава, і сказав не дуже сподобалося делегатам. А одному з присутніх у залі дуже не сподобалося мов запитання, як Рух оцінює введення купонів: «Це провокація!». Делегати відповіли, що схвалюють купонізацію як вимушений, але необхідний крок.

Голова Товариства української мови Г. Д. Ключен повідомив теми наступних засідань клубу, де значне місце займуть питання національної історії. Присутні хвилюючи мовчання вшанували пам'ять нещодавно померлого голови Кировської районної Ради народних депутатів м. Кіровограда, першого секретаря Кировоградського міського комітету Компартії України В. Є. Александровича.

Н. ГРИГОР'ЄВА.

Без слів.

Мал. Д. БЕЗУГЛОВА.

ЛАМБАДА В МОСКВІ

На знімку — група «Каома» з Бразилії та її солістка Лоліта БРАЗ (у центрі). Диск цієї групи «Уорлдбіт», який вийшов в листопаді минулого року, тільки у США розійшовся тиражем 2,5 мільйона екземплярів, а пісня «Ламбада» за лічені дні зробила групу однією з найпопулярніших у світі. У складі «Каоми» співають і грають дев'ять чоловіків, усі виступи групи супроводжує танцювальний колектив. Частина артистів живе в Бразилії, інша — у Франції, але майже весь час вони проводять у гастрольних поїздках. Влітку цього року у рамках міжнародного фестивалю «Єдиний світ», що проходив під девізом «Музика проти расизму», «Каома» побувала у Москві. Ось тоді й було зроблено цей знімок.

Текст і фото Дмитра ТКАЧЕНКА.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТЕСТ

Ви хочете дізнатись про справжній вік своєї дитини? Не фізичний, а психологічний? Адже, якщо малюкові 10 місяців, то психологічний вік його може бути менший, більший або однаковий із фізичним — залежно від обстановки в сім'ї, від того, чи достатньо уваги ви приділяєте дитині. Тест, який ми пропонуємо вашій увазі, розроблений болгарським психологом Василіою Мановою Томовою. Ви зможете визначити психологічний вік дитини до 3-х років. Тест має дві частини: тижні і місяці. Якщо вашій дитині рік і менше, ви користуйтеся першою частиною, рік і більше — другою.

Умовні позначення і частини: Мр — моторна реакція, Д — діяльність, ЕС — емоційне спілкування, М — мовлення.

II частина: Р — рухи, У — уміння, Н — навички, Д — діяльність, ЕС — емоційне спілкування, М — мовлення.

Психологічний вік визначається за формулою, де КоР — коефіцієнт розвитку, дорівнює відношенню віку психічного розвитку (ВРР), помноженого на 100 до календарного віку (КВ). Якщо вашій дитині 5 місяців (20 тижнів), ви відзначаєте, які із запропонованих завдань вона може виконати. На 20 тижнів маємо 20 завдань. Скажімо, ваше малля справляється із 17-ма. Продивіться всі завдання (до року), можливо, ваша дитина уміє виконувати ще кілька, додайте їх до 17-ти. Це буде вік психічного розвитку. Результати:

130 і більше — дуже високий рівень розвитку;
120—129 — високий розвиток;
111—120 — нормальний високий розвиток;
до 110 — середній нормальний розвиток;
80—89 — слабкий нормальний розвиток;
70—79 — межові випадки;
69 і менше — дебільність.

4 ТИЖНІ

1. Мр. Піднімає голову на короткий час.
2. Д. Здрагається і вслухується в голосний звук.
3. БС. Вдивляється у людину, яка нахилилася до неї.
4. М. Виглошує невизначені звуки і вигуки.

8 ТИЖНІ

1. Тримає голову, коли дитину взяли на руки.
2. Стежить поглядом за рухомими предметами.
3. Усміхається, коли до неї говорять.
4. Виглошує голосні та горлові звуки.

12 ТИЖНІ

1. Тримає голову досить довго, спирається на ноги.
2. Стежить за рухомими предметами, повертаючи голову.
3. Пожвавлено реагує на звертання та усмішки людини.
4. Агукає часто і довго.

16 ТИЖНІ

1. Повертає голову на звук.
2. Дістає і хапає висячі іграшки.
3. Сміється вголос, коли з нею граються.
4. Вимовляє різноманітні звуки.

20 ТИЖНІ

1. Повертається зі спини на живіт.
2. Хапає подану іграшку і затримує її.
3. По-різному реагує на знайомих і незнайомих людей.
4. Розрізняє голос і тон.

24 ТИЖНІ

1. Пробує повзати.
2. Сама бере іграшку, покладену поруч.
3. Вдивляється у своє зображення в дзеркалі.
4. Вимовляє випадкові звукосполучення ма, ба, на та ін.

28 ТИЖНІ

1. Пробує сидіти самостійно.
2. Довго грається іграшкою.
3. Радіє появі знайомої і приємної людини.
4. Промовляє тривалі звукосполучення.

32 ТИЖНІ

1. Встає, тримаючись за опору.
2. Наполегливо дістається до іграшки, яка знаходиться на відстані.

3. Радіє, граючись із дорослими у піжмурки.
4. Шукає поглядом предмет, про який запитують.

36 ТИЖНІ

1. Йде боком.
2. Ступає кубинами один об один.
3. Задоволено робить «до побачення» рукою.
4. Наслідуючи, вимовляє звуки і склади.

40 ТИЖНІ

1. Ходить, тримаючись за руку.
2. По-різному грається з різними іграшками.
3. Радіє, коли хвалять («Молодець!»).
4. Виконує прохання дорослого.

44 ТИЖНІ

1. Ходить за рухомою опорою.
2. Кладе кубик, м'ячик у коробочку.
3. Радіє, коли називають ім'я приємної людини.
4. Вимовляє звуконаслідування.

48 ТИЖНІ

1. Стоїть без опори.
2. П'є з чашки самостійно.
3. Незадоволено реагує на заборону.
4. Пробує вимовляти перші осмислені слова.

52 ТИЖНІ

1. Йде самостійно, або трохи тримаючись.
2. Ставить кубики один на один.
3. Радіє після виконання поставленого завдання.
4. Вимовляє 4—5 осмислених слів.

15 МІСЯЦІВ

1. Р — Ходить сама, але часто падає.
2. У — Ставить п'ять кубиків один на один.
3. Н — Тримає ложку під час їжі.
4. Д — Може тримати олівець і залишає сліди.
5. ЕС — Виконує завдання за вказівками дорослого.

18 МІСЯЦІВ

1. Ходить стабільно, рідко падає.
2. Відтворює побачене в діях з іграшками.
3. Пробує їсти самостійно.
4. Креслить спонтанно і старанно.
5. Хочє все робити сама.
6. Пробує пов'язати два слова у речення.

21 МІСЯЦІВ

1. Пробує бігти.
2. Кидає м'ячик у коробочку.
3. Їсть самостійно.
4. Креслить в межах аркуша.
5. Шукає допомоги в дорослого, коли хтось забирає іграшку.
6. Може назвати 5 зображень на картинці.

24 МІСЯЦІВ

1. Сходить і спускається сходами, тримаючись за поручні.
2. Перегинає надвое аркуш паперу.
3. Регулює свої фізіологічні потреби, майже не мочить штани.
4. Наслідуючи, креслить вертикальні та горизонтальні лінії.
5. Вступає в контакт з іншими дітьми.
6. Ставить перші запитання.

30 МІСЯЦІВ

1. Бігає значно краще.
2. Розстебає гудзики.
3. Систематично сповіщає про фізіологічну потребу.
4. Креслить криву замкнену лінію.
5. Можна вмовити словами відмовитися від чогось.
6. Ставить різноманітні запитання.

36 МІСЯЦІВ

1. Сходить і спускається сходами без опори.
2. Вставляє 5 кубиків один в один.
3. Самостійно розділяється і роззубається.
4. Малює кульку, м'ячик, яблуко.
5. В іграх відображає навколишнє життя і входить в роль.
6. Може зв'язно розказати, переказати простий випадок, оповідання.

З болгарської переклала Н. ГОЛОВАНЬ.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

НЕДІЛЯ, 18 Листопада

10.00 «Сила пізн». Мультфільм.
11.30 «Американський ніззя». 3 серія. Бойовик.
13.30, 17.30 «Космічна лють». Фантастичний бойовик.
15.30 «Внутрішній простір». Фантастика.
19.30 «Каміні джунглі». Бойовик.
21.30 «Лікарня, мелодія, любов». Комедія.

ПОНЕДІЛОК, 19 Листопада

10.00 Мультфільми.
11.30 «Червоне сонце». Пригоди, США.

У головній ролі А. Делон, Ч. Бронсон.
13.30, 17.30 «Смертельний купок Шанхайського Джо». США. Вестерн.
15.30 «Перемога». 1 частина. США. Фантастичний серіал.

19.30 «Хто тебе змушував це робити». США. Комедія. У головній ролі — Б. Стрейзанд.

21.30 «І у пекелі є очі». США. Фільм жахів.

ВІТОРОК, 20 Листопада

10.00 Мультфільми.
11.30 «Мисливець за злочинцями». США. Вестерн.
13.30, 17.30 «Мовчазна флейта». Німеччина. Бойовик.
15.30 «Перемога». 2 частина.
19.30 «Боневільне літо». США. Комедія.
21.30 «Години відвідання хворих». США. Психологічний детектив.

СЕРЕДА, 21 Листопада

10.00 Мультфільми.
11.30 «Лінійдатори». США. Фантастичний бойовик.
13.30, 17.30 «Учитель». Гонконг.
15.30 «Перемога». 3 частина.
19.30 «Головний бій». США. Комедія.
У головній ролі Б. Стрейзанд.
21.30 «Осяяння». США.

ЧЕТВЕР, 22 Листопада

10.00 Мультфільми.
11.30 «Китайський квартал». США. У головній ролі Д. Ніколсон.
13.30, 17.30 «Кіборги». Фантастичний бойовик. У головній ролі Жан Клод Ван-Дам.

15.30 «Перемога». 4 частина.
19.30 «Роззява». Франція. Комедія. У головній ролі П'єр Рішар.
21.30 «Пришелець». США. Фантастика.

П'ЯТНИЦЯ, 23 Листопада

10.00 «Хі Мен та господарі Всесвіту». 1 частина. США. Фантастичний мультсеріал.
11.30 «Говард-качка». США. Фантастика.
13.30, 17.30 «Чорний орел». США. В головній ролі Жан Клод Ван-Дам і Шо Ко-цугі.

15.30 «Перемога». 5, 6 частини.
19.30 «Шлях пізнання». США.
21.30 «Чужі». США. Фантастика.

СУБОТА, 24 Листопада

10.00 «Хі Мен». 2 частина.
11.30 «Інопланетяни». США. Фантастика.

13.30, 17.30 «Кривавий спорт». В головній ролі Жан Клод Ван-Дам.
15.30 «Школа над дахом» «суперзброя». США.
19.30 «Поїзда до Америки». США. Комедія. В головній ролі Едді Мерфі.
21.30 «Щелени». США. Фільм жахів.

НЕДІЛЯ, 25 Листопада

10.00 «Хі Мен». 3 частина.
11.30 «Зоряні контакти 3 ступеня». США. Фантастика.
13.30, 17.30 «Помста боксера». США. В головній ролі Жан Клод Ван-Дам.
15.30 «Гонки у часі». США.
19.30 «Повернення Рожевої пантери». Франція. Комедія.
21.30 «Виття-2». США. Фільм жахів.

Кіровоградський обком ЛКСМУ (МДС) глибоко сумує з приводу трагічної смерті секретаря комітету комсомолу Олександрійського СПТУ № 17 АНІСІМОВОГО Вікторія Леонідовича і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

«Молодой коммунары» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМУ (МДС).
На українській мові.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного, військово-патріотичного виховання — 4-66-79; культури, моралі та студентської молоді — 2-29-92; комсомольського життя та економіки — 2-04-84, 4-64-21; спорту — 4-64-21; учнівської молоді — 2-59-82; соціальних проблем — 4-66-79; фотобюро — 4-84-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

В. о. редактора
І. КУЦЕНКО.